

Laboratorium 11

Filtracja sygnałów, Filtry IIR

Janusz Pawlicki

1. Wstęp

Filtry FIR, dla przypomnienia, charakteryzują się m.in. stosunkowo prostą budową (algorytmem) i liniową fazą w zakresie częstotliwości przepuszczanych.

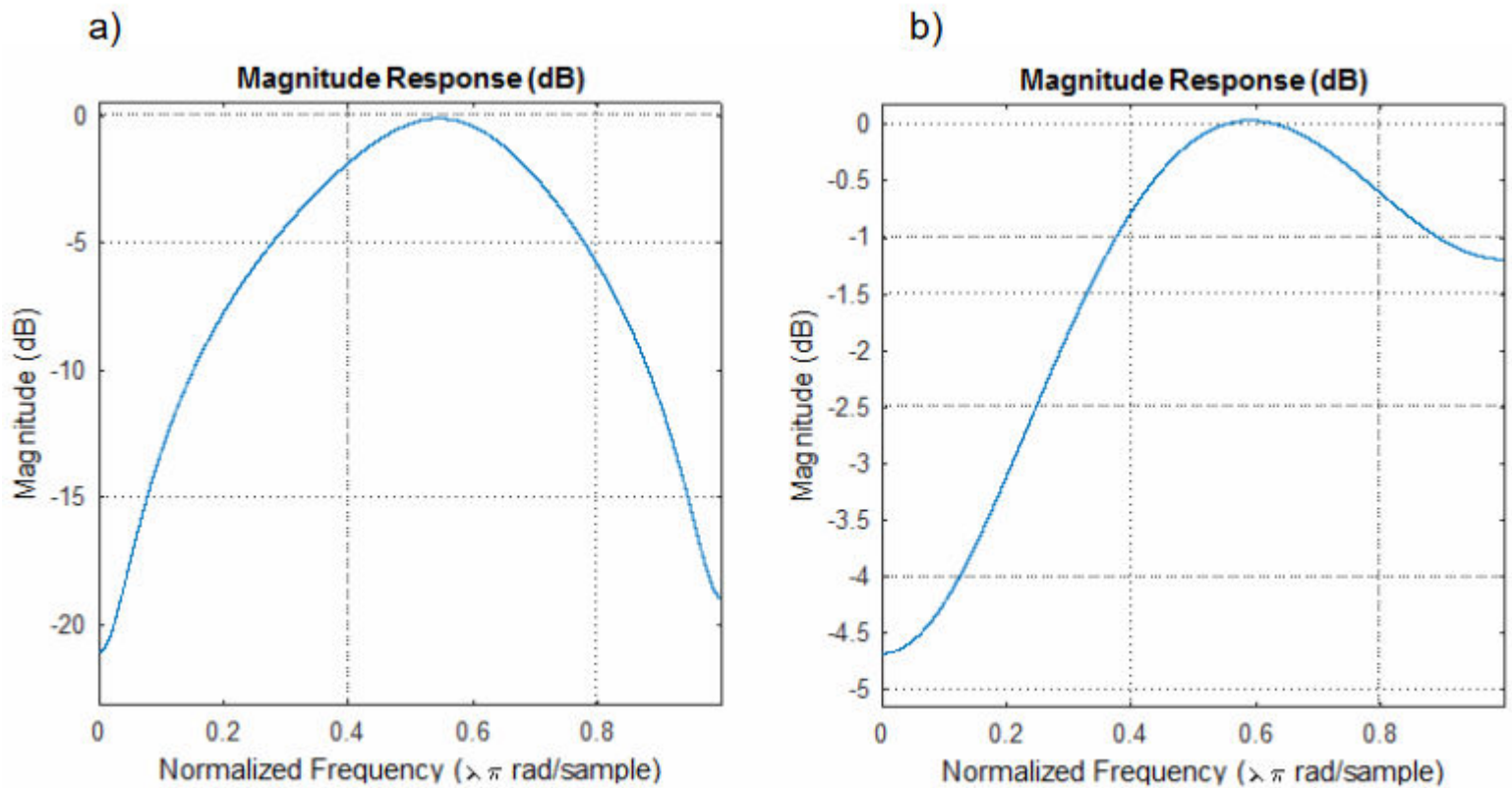
Drugą grupę stanowią filtry o nieskończonej odpowiedzi impulsowej, z angielska określane również skrótem IIR od angielskiej nazwy - Infinite Impulse Response. Filtry te są zasadniczo różne od filtrów FIR, ponieważ zawsze wymagają sprzężenia zwrotnego. O ile próbki sygnału wyjściowego filtru FIR zależą jedynie od przeszłych wartości sygnału wejściowego, to każda próbka wyjściowa filtru IIR zależy od poprzednich próbek sygnału wejściowego i poprzednich próbek sygnału wyjściowego. Stosowanie sprzężenia zwrotnego, czyli próbek wyjściowych podawanych z powrotem na wejście, jest zarówno korzystne, jak i niekorzystne.

Tak jak we wszystkich systemach ze sprzężeniem zwrotnym zmiany sygnału wejściowego filtru IIR mogą, w niektórych przypadkach, spowodować powstanie na wyjściu niestabilności i oscylacji o nieskończonym czasie trwania. Stąd też wzięła się nazwa "nieskończona odpowiedź impulsowa", czyli możliwość istnienia na wyjściu niezerowych próbek o nieskończonym czasie trwania w sytuacji, gdy na wejście filtru nie podawany jest żaden sygnał (lub próbki zerowe).

Jak się można więc domyślić już z tego opisu, struktura filtrów IIR nie będzie już taka prosta, jak filtrów FIR, a to oznacza, że są one trudniejsze do projektowania i analizy. Oprócz tego filtry IIR nie zapewniają, tak jak to było z filtrami FIR, liniowej fazy w zakresie przenoszenia.

Po cóż więc stosować i w ogóle zajmować się filtrami, które na pierwszy rzut oka mają same wady w stosunku do prostszych i łatwiejszych w projektowaniu filtrów FIR? Filtry IIR są po prostu bardziej efektywne, niż filtry FIR, czyli wymagają mniejszej liczby mnożeń dla wyliczenia pojedynczej próbki sygnału wyjściowego, przy zapewnieniu wymaganej charakterystyki częstotliwościowej. Ze sprzętowego punktu widzenia oznacza to, że filtry IIR mogą być bardzo szybkie, a więc mogą działać w czasie rzeczywistym, operując przy znacznie wyższych częstotliwościach próbkowania, niż filtry FIR.

Filtr IIR nie dość, że wymaga mniej, niż połowy mnożeń w stosunku do filtru FIR, to jeszcze ma mniejsze nierównomierności charakterystyki w paśmie przepustowym oraz większą stromość charakterystyki w paśmie przejściowym w porównaniu z filtrem o skończonej odpowiedzi impulsowej. (Rys. 1)

Rys. 1. Porównanie filtru a) IIR, b) FIR

2. Przebieg laboratorium - zadania

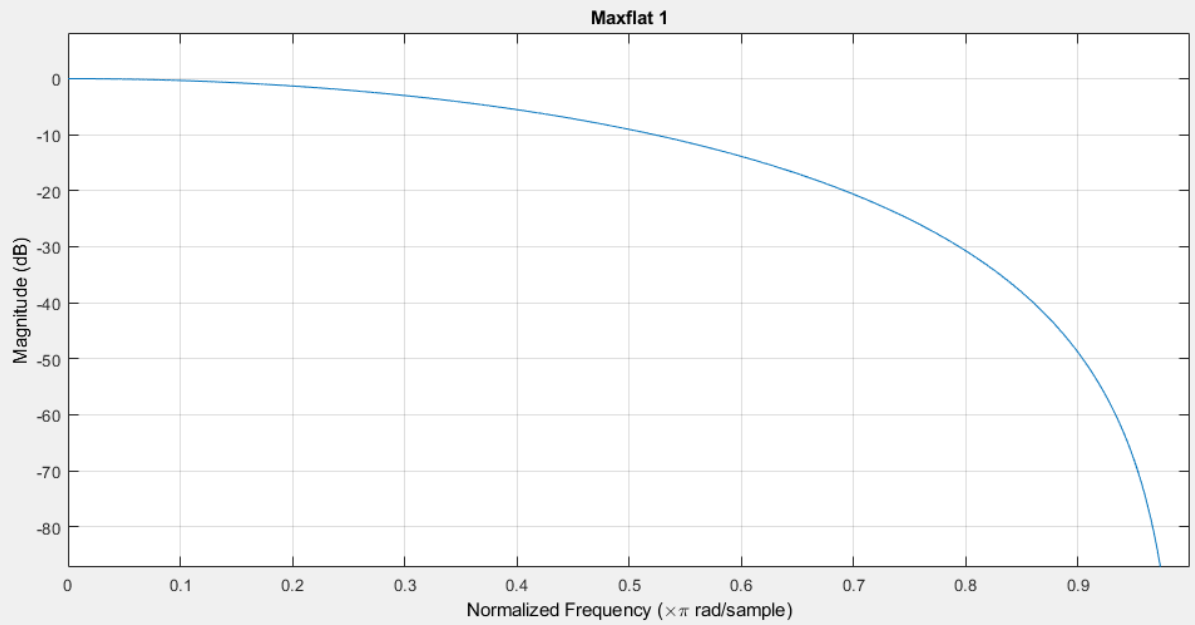
2.1 Korzystając z Przykładu 4 zaprojektować filtr IIR:

```
[b,a] = maxflat(4,1,0.3)
```

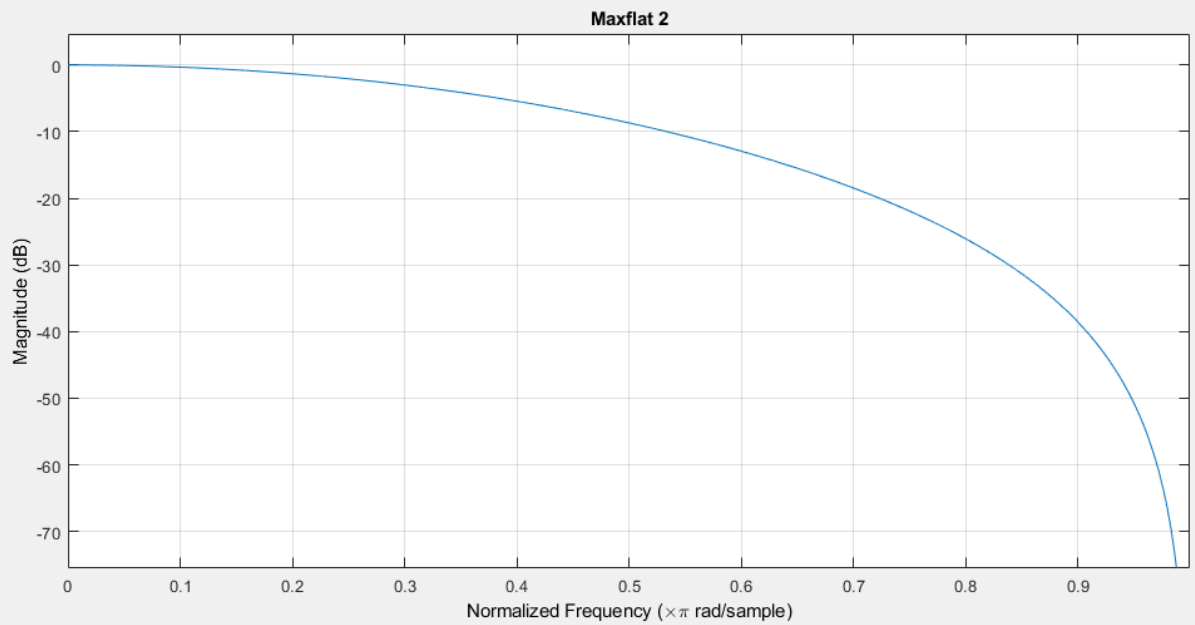
oraz

```
maxflat(4,'sym',0.3)
```

```
[b,a] = maxflat(4, 1, 0.3);
fvtool(b,a);
title('Maxflat 1');
```



```
[b,a] = maxflat(4, 'sym', 0.3);
fvtool(b,a);
title('Maxflat 2');
```

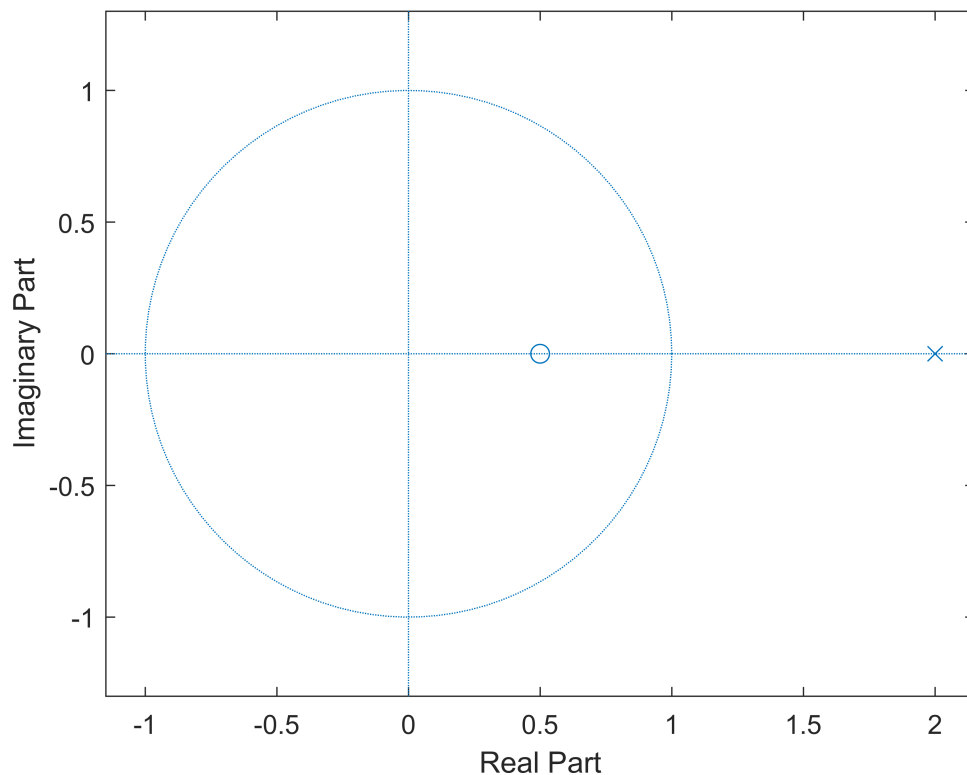

2.2 Sprawdzić stabilność filtru o współczynnikach $b = [1 \ -0.5]$; $a = [1 \ -2]$

```
figure;
b = [1 -0.5]; a = [1 -2];
stab22 = isstable(b, a)
```

```
stab22 = logical
0
```

```
zplane(b, a);
```


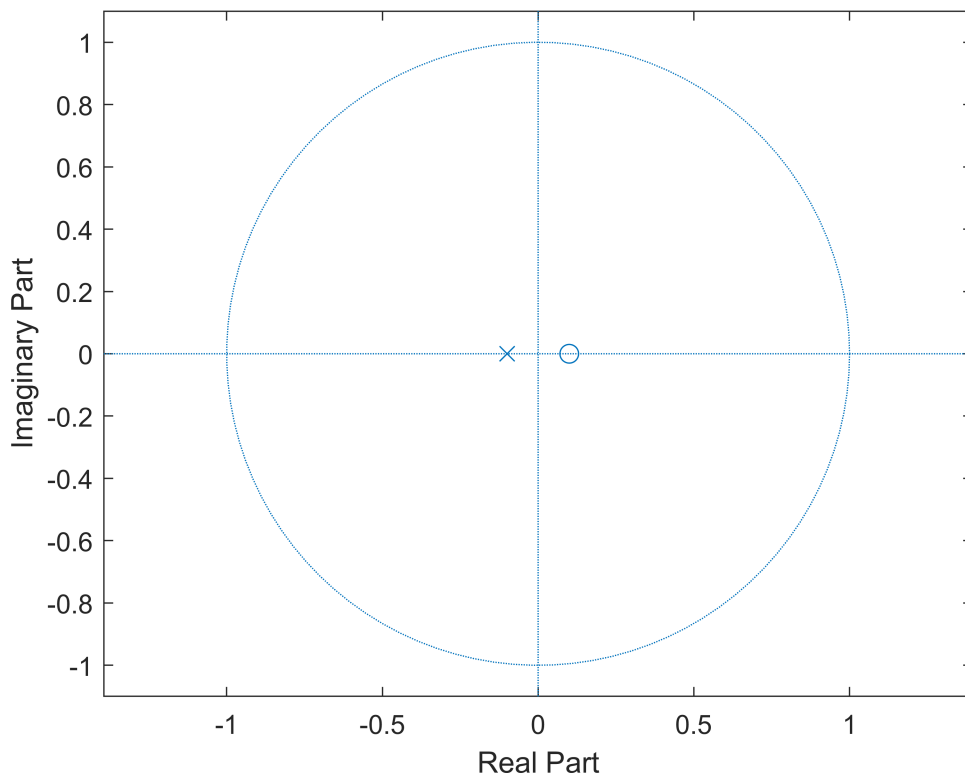
Stab22 = 0, czyli filtr jest niestabilny.

2.3 Sprawdzić stabilność filtru o współczynnikach $b = [1 \ -0.1]$; $a = [-1 \ -0.1]$

```
figure;  
b = [1 -0.1]; a = [-1 -0.1];  
stab23 = isstable(b, a)
```

```
stab23 = logical  
1
```

```
zplane(b, a);
```


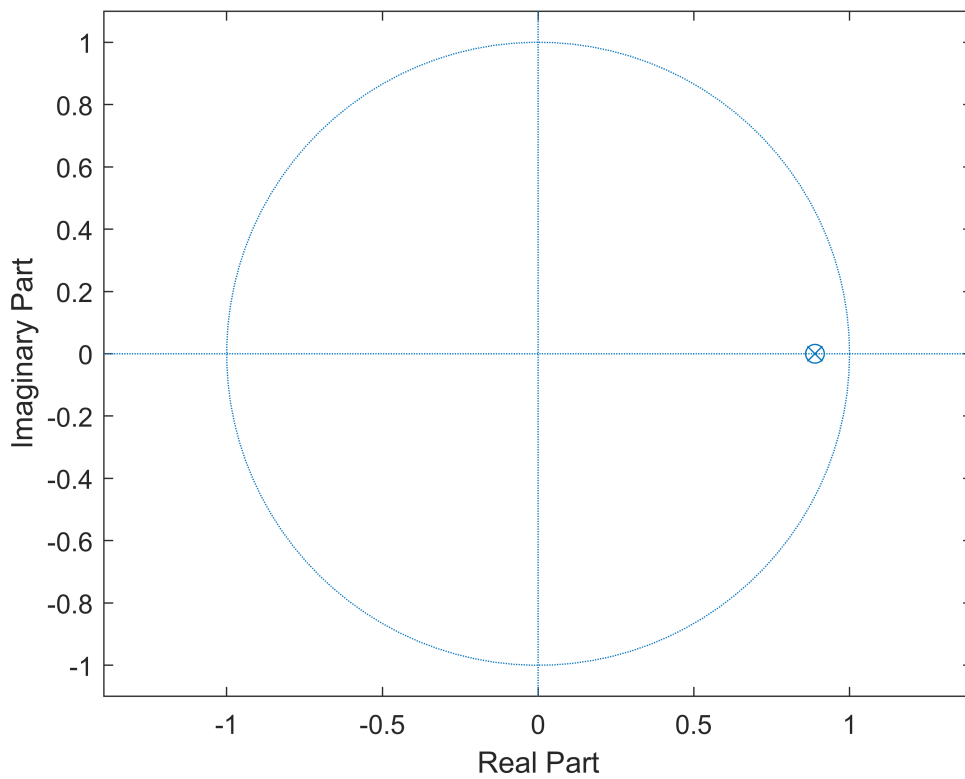
Stab23 = 1, czyli filtr jest stabilny.

2.4 Sprawdzić stabilność filtru o współczynnikach $b = [0.9 \ -0.8]$; $a = [-0.9 \ -0.8]$

```
figure;
b = [0.9 -0.8]; a = [0.9 -0.8];
stab24 = isstable(b, a)
```

```
stab24 = logical
1
```

```
zplane(b, a);
```


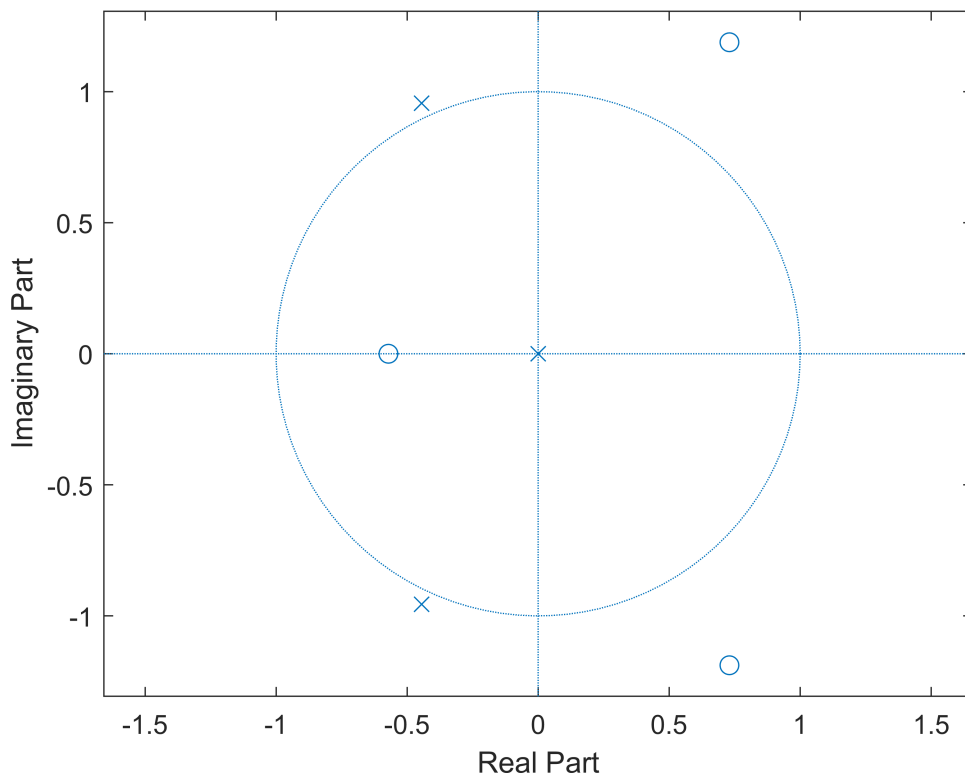
Stab24 = 1, czyli filtr jest stabilny.

2.5 Sprawdzić stabilność filtru o współczynnikach $b = [0.9 \ -0.8 \ 1 \ 1]$; $a = [-0.9 \ -0.8 \ -1]$

```
figure;
b = [0.9 -0.8 1 1]; a = [-0.9 -0.8 -1];
stab25 = isstable(b, a)
```

```
stab25 = logical
0
```

```
zplane(b, a);
```


Stab25 = 0, czyli filtr jest niestabilny.

2.6 Sprawdzić stabilność następującego filtru

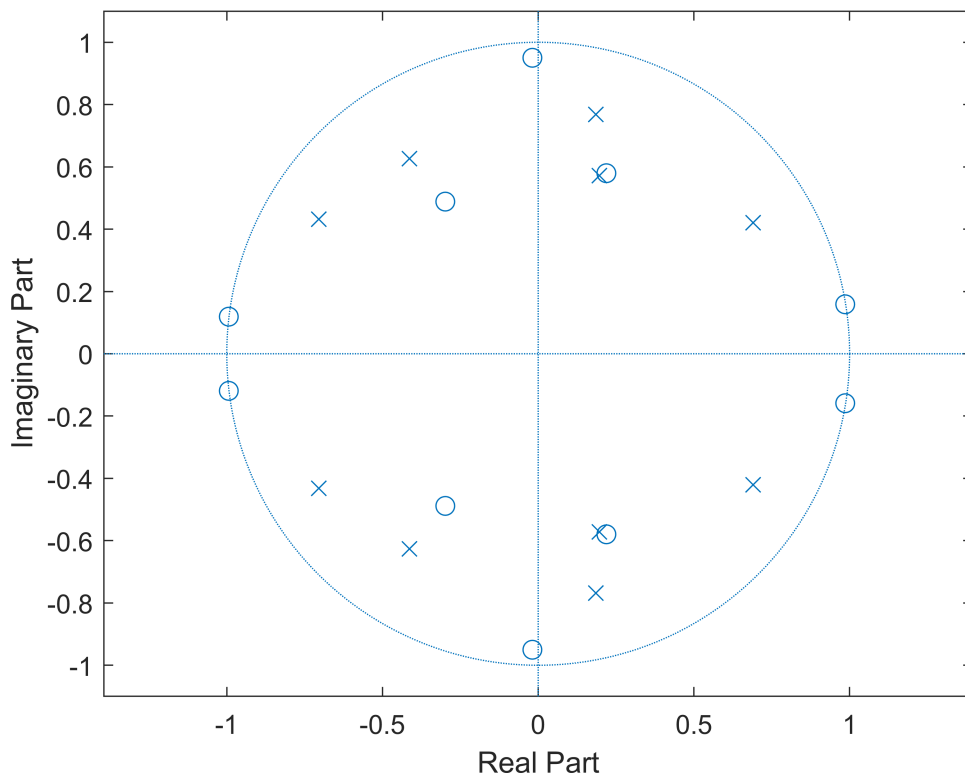
```
m = [0 0 1 1 1 0 1 1 0 0];
f = [0 0.1 0.2 0.3 0.4 0.5 0.7 0.8 0.9 1];
```

```
[b,a] = yulewalk(10,f,m);
```

```
figure;
m = [0 0 1 1 1 0 1 1 0 0];
f = [0 0.1 0.2 0.3 0.4 0.5 0.7 0.8 0.9 1];
[b,a] = yulewalk(10,f,m);
Stab26 = isstable(b, a)
```

```
Stab26 = logical
1
```

```
zplane(b, a);
```


Stab26 = 1, czyli filtr jest stabilny.

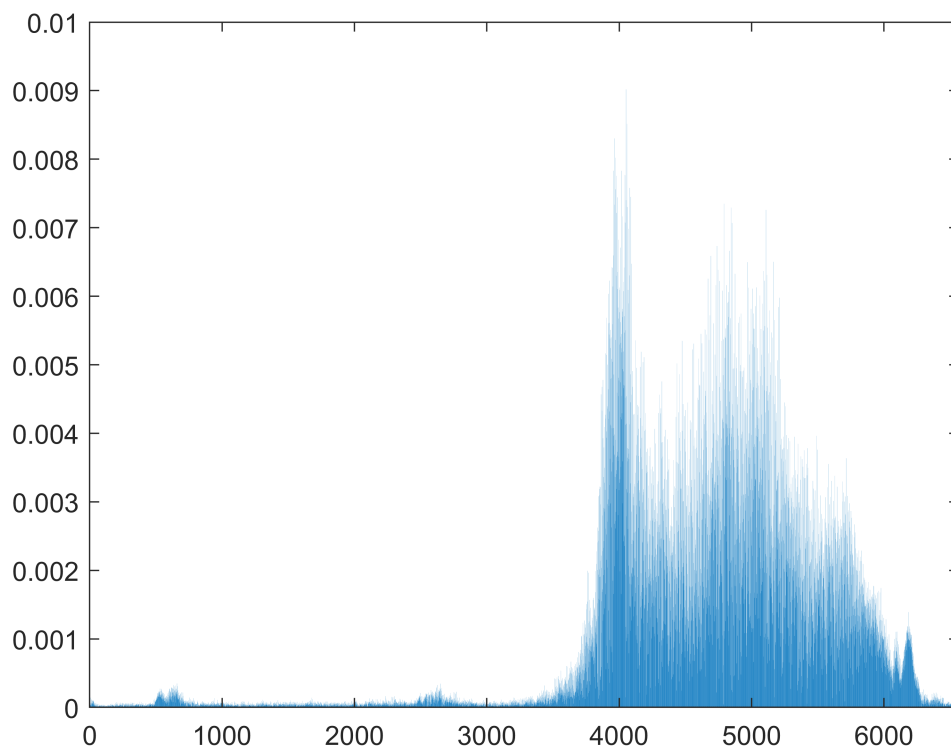
2.7 Przetworzyć sygnał chirp filtrem IIR maxflat(4,1,0.3). Narysować przebieg czasowy i częstotliwościowy przetworzonego sygnału.

```
figure;
load chirp

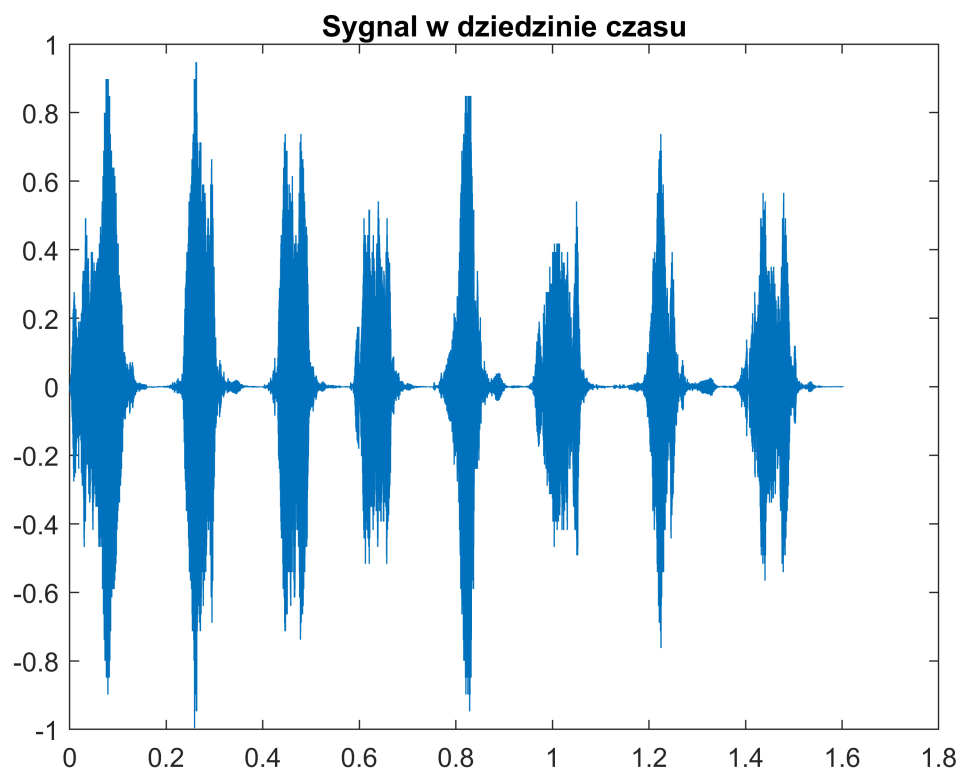
t = (0:length(y)-1)/Fs;

xfft=abs(fft(y));
xfft=xfft/13129;
x1=1:1:6564;
bar(x1(1:6564), xfft(1:6564));
axis([0,6564, 0,0.01]);
```

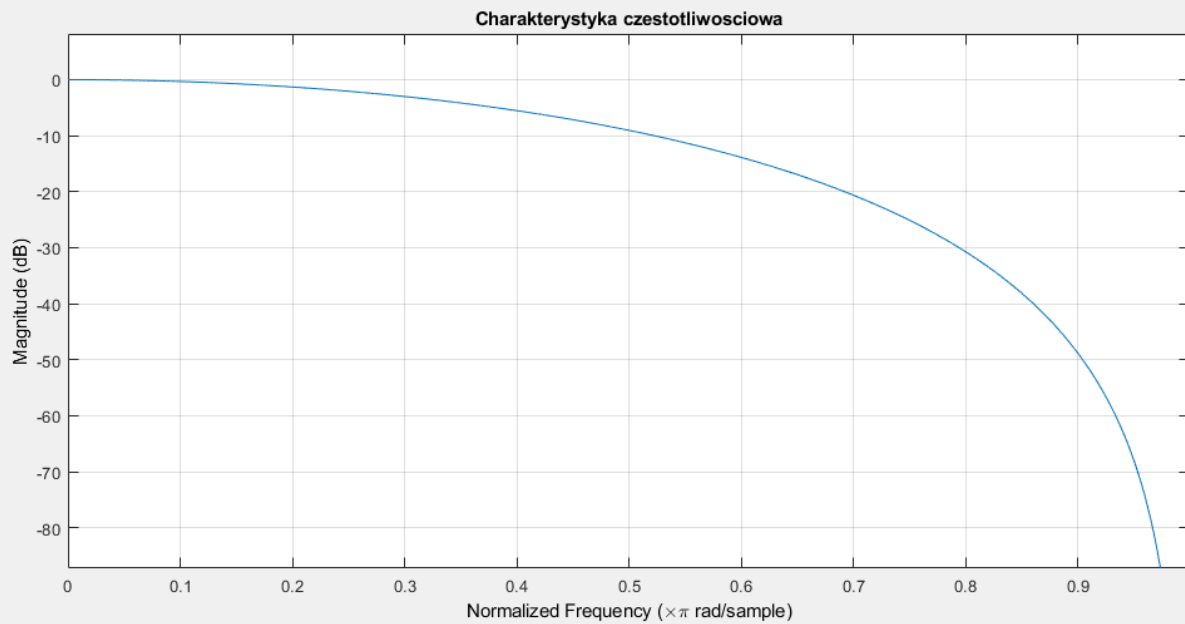

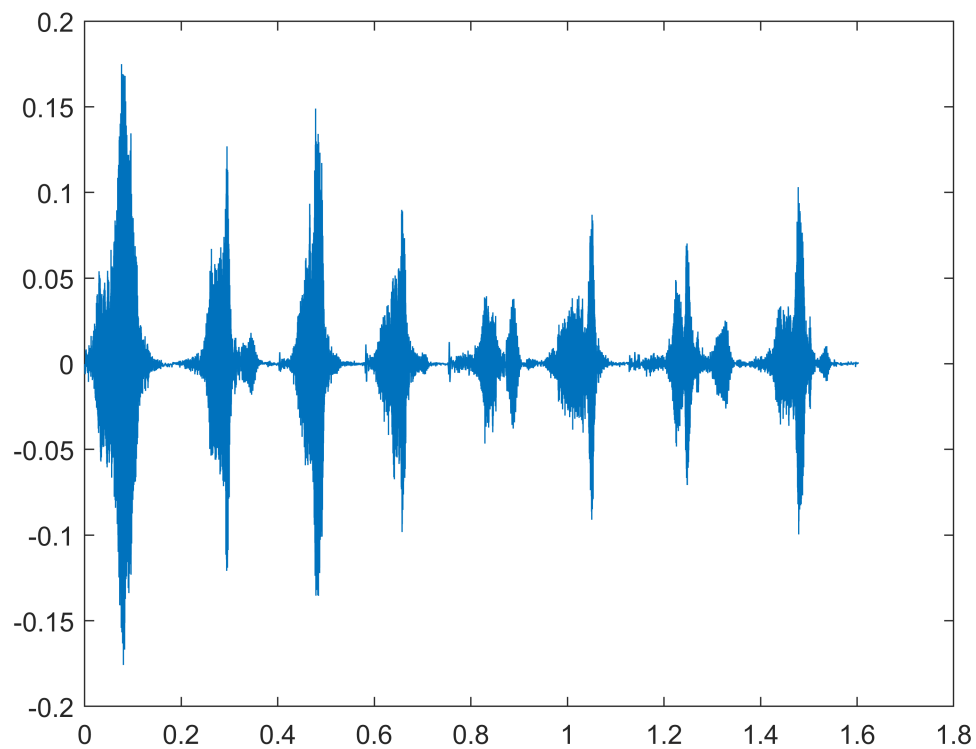
```
plot(t,y);  
title('Sygnal w dziedzinie czasu');
```



```
[b,a] = maxflat(4, 1, 0.3);  
fvtool(b,a)  
title('Charakterystyka czestotliwosciowa');
```


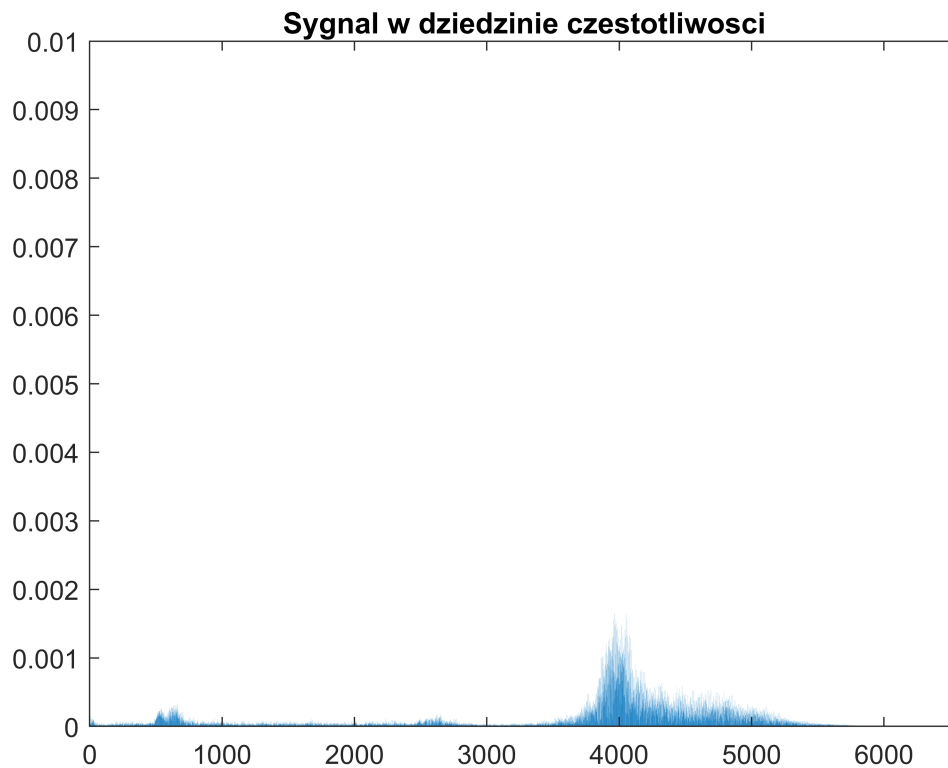
```
out = filter(b,a,y);  
plot(t, out);
```



```

xfft=abs(fft(out));
xfft=xfft/13129;
x1=1:1:6564;
bar(x1(1:6564), xfft(1:6564));
axis([0,6564, 0,0.01]) ;
title('Sygnał w dziedzinie czestotliwosci');

```


2.8 Przetworzyć sygnał chirp filtrem IIR

```

m = [0 0 0 0 0 1 1 1 1 1];
f = [0 0.1 0.2 0.3 0.4 0.5 0.7 0.8 0.9 1];
[b,a] = yulewalk(10,f,m);

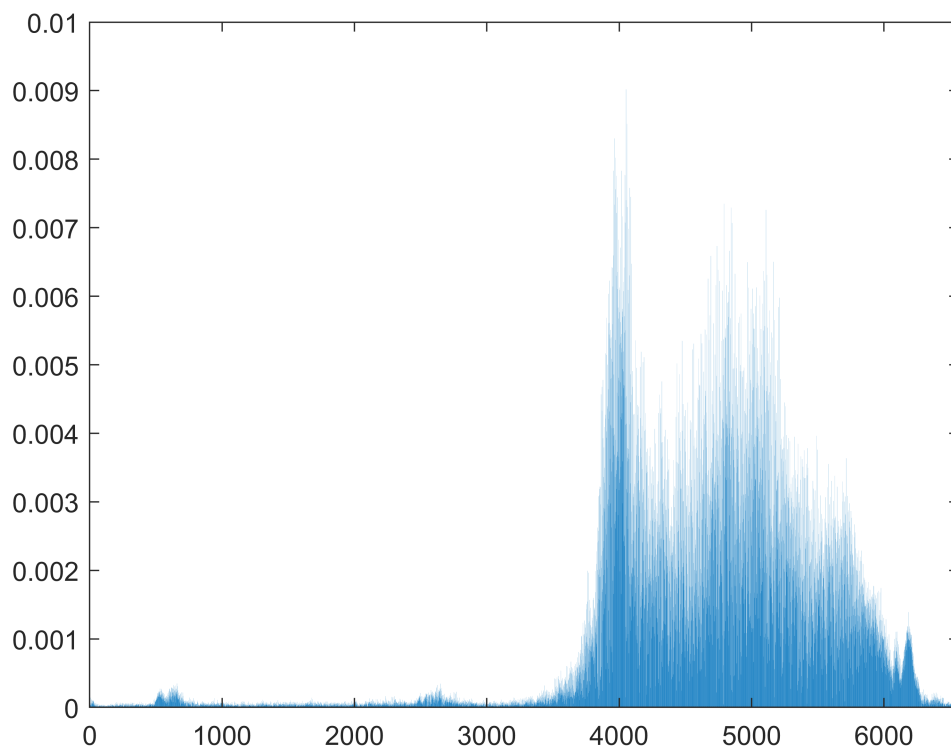
```

Narysować przebieg czasowy i częstotliwościowy przetworzonego sygnału

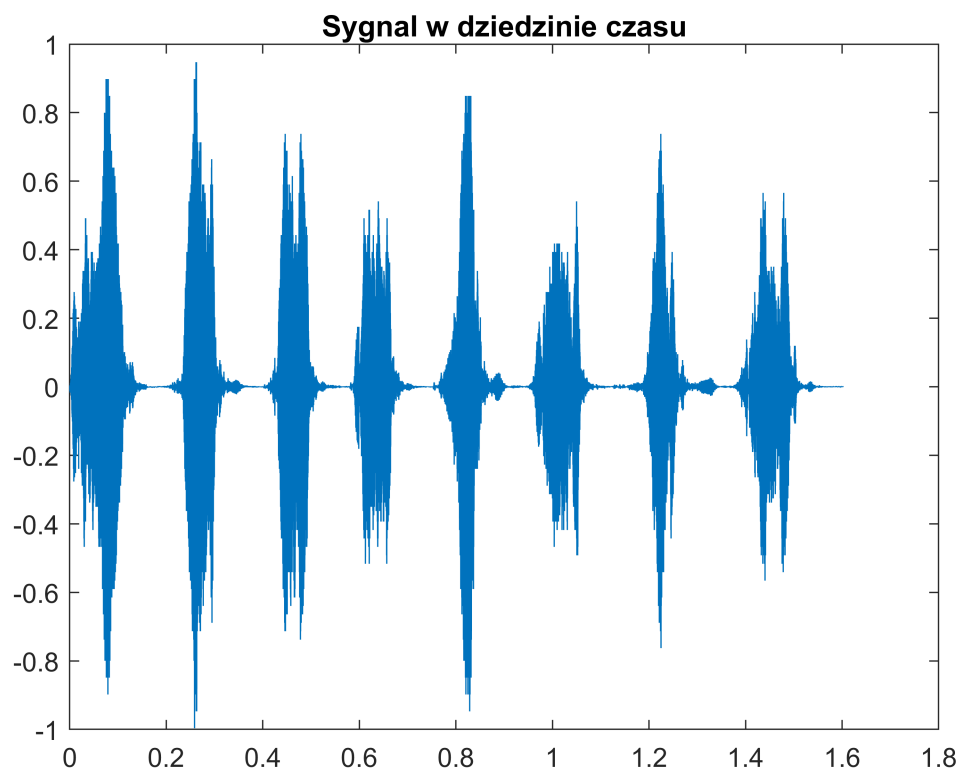
```

figure;
load chirp
t = (0:length(y)-1)/Fs; % 1.6 sekundy
xfft=abs(fft(y));
xfft=xfft/13129;
x1=1:1:6564;
bar(x1(1:6564), xfft(1:6564))
axis([0,6564, 0,0.01]);

```


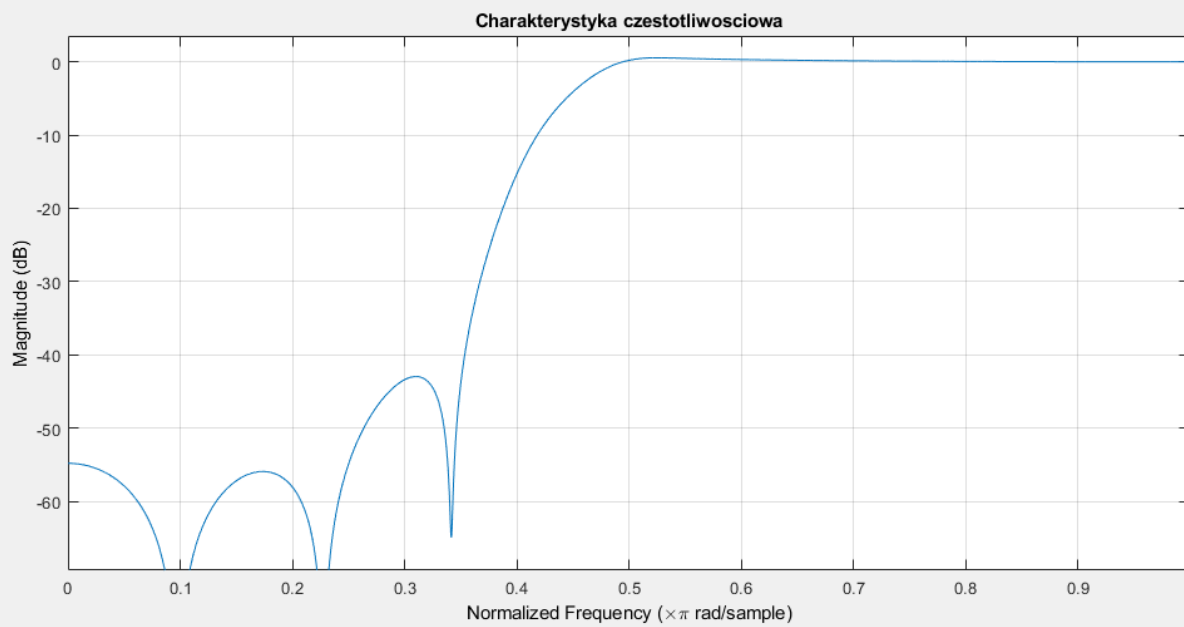
```
plot(t,y);  
title('Sygnał w dziedzinie czasu');
```



```

m = [0 0 0 0 0 1 1 1 1 1];
f = [0 0.1 0.2 0.3 0.4 0.5 0.7 0.8 0.9 1];
[b,a] = yulewalk(10,f,m);
fvtool(b,a)
title('Charakterystyka czestotliwosciowa');

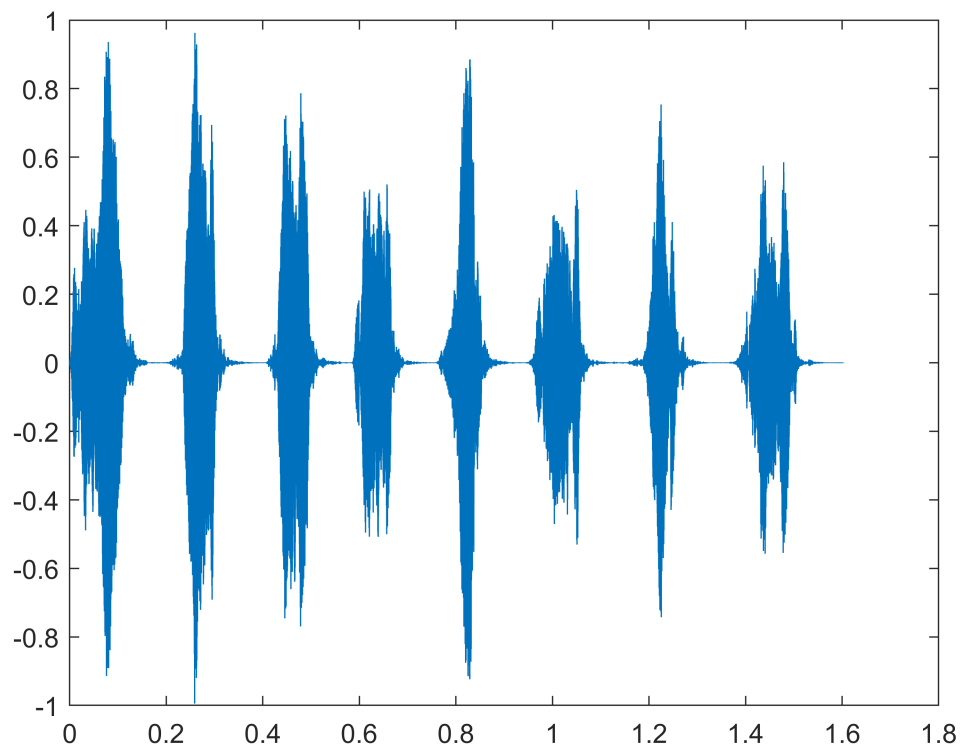
```


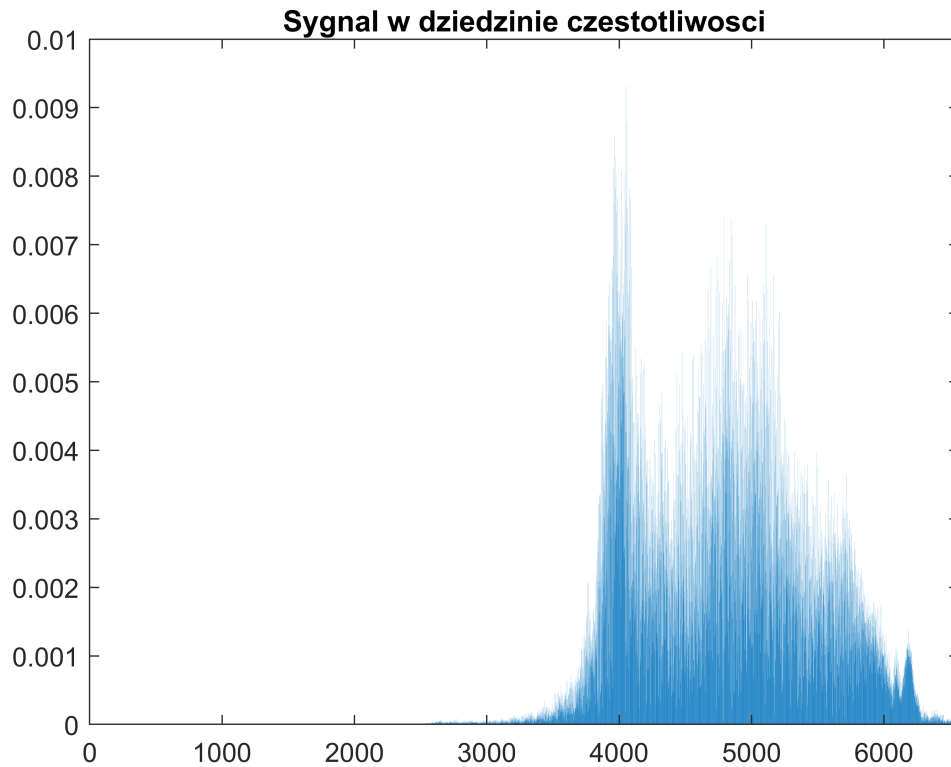
```

out = filter(b,a,y);
plot(t, out);

```



```
xfft=abs(fft(out));  
xfft=xfft/13129;  
x1=1:1:6564;  
bar(x1(1:6564), xfft(1:6564));  
axis([0,6564, 0,0.01]) ;  
title('Sygnal w dziedzinie czestotliwosci');
```

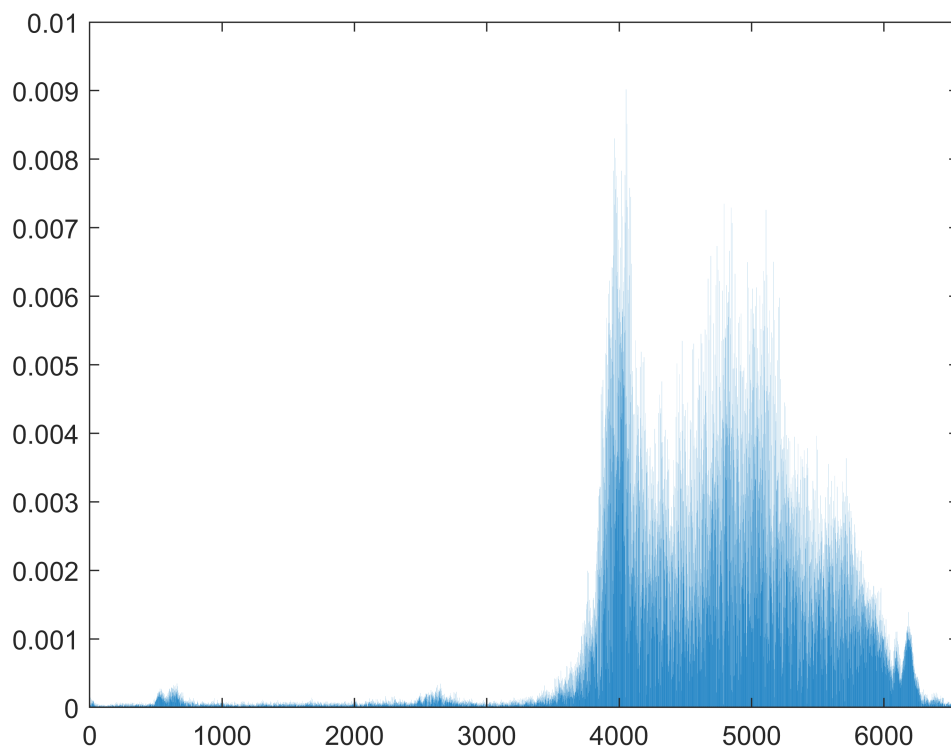

2.9 Przetworzyć sygnał chirp filtrem IIR. Uwaga filtr jest niestabilny.

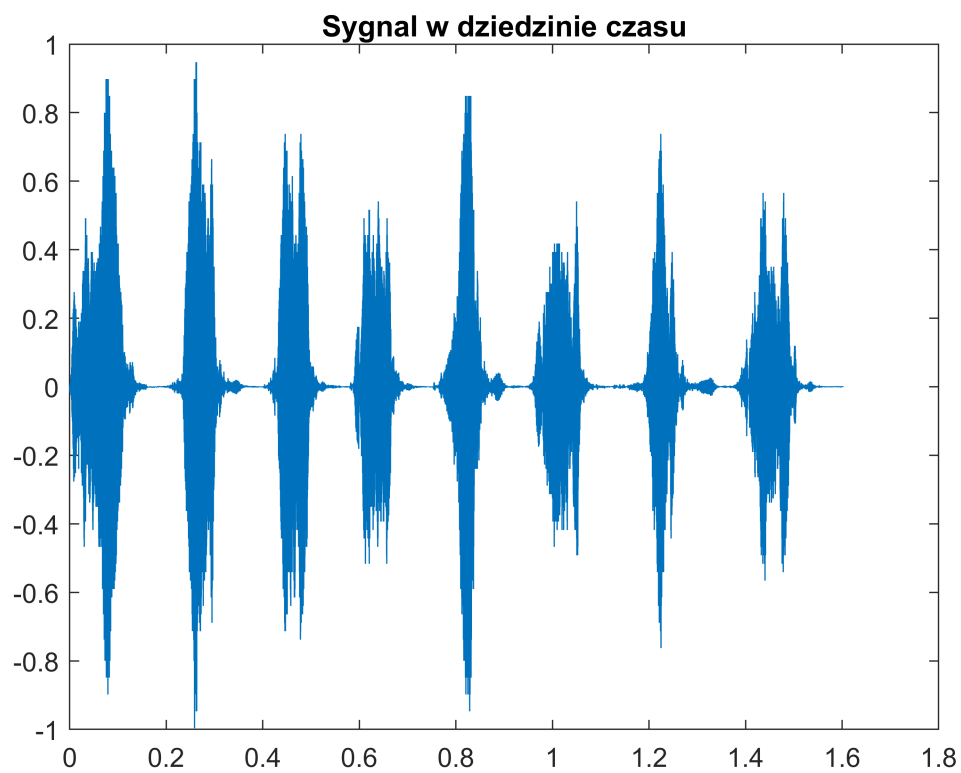
$b = [0.9 \ -0.8 \ 1 \ 1]$; $a = [-0.9 \ -0.8 \ -1]$;

Narysować przebieg czasowy i częstotliwościowy przetworzonego sygnału. Narysować charakterystykę częstotliwościową filtra.

```
load chirp
figure;
t = (0:length(y)-1)/Fs;
xfft=abs(fft(y));
xfft=xfft/13129;
x1=1:1:6564;
bar(x1(1:6564), xfft(1:6564))
axis([0,6564, 0,0.01]);
```

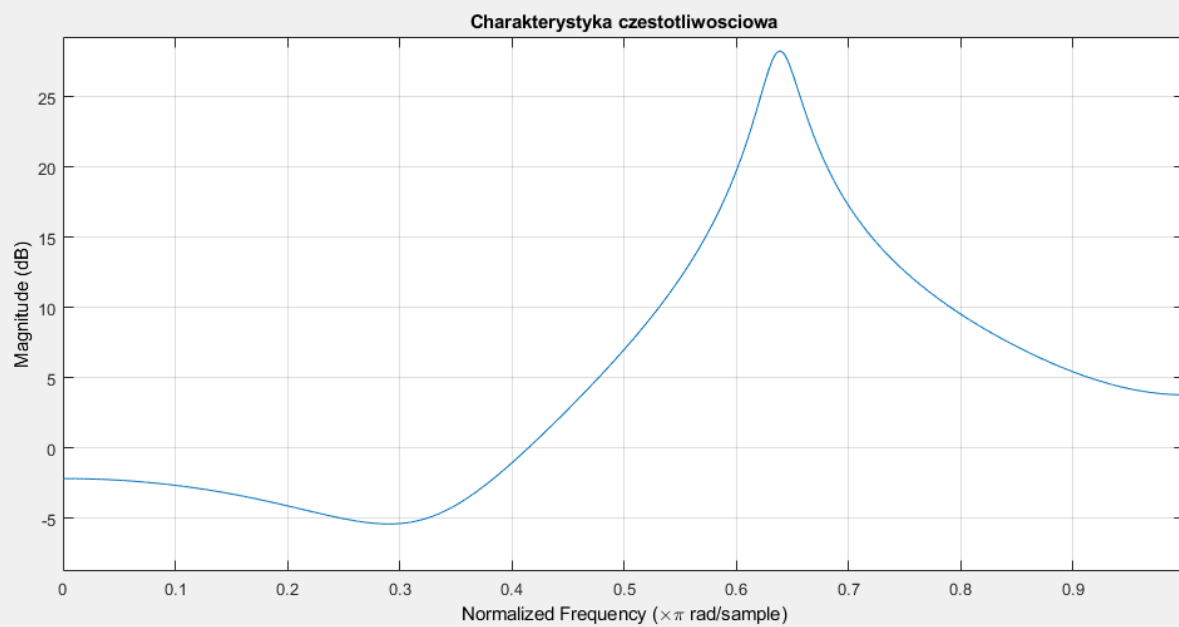


```
plot(t,y)
title('Sygnał w dziedzinie czasu');
```

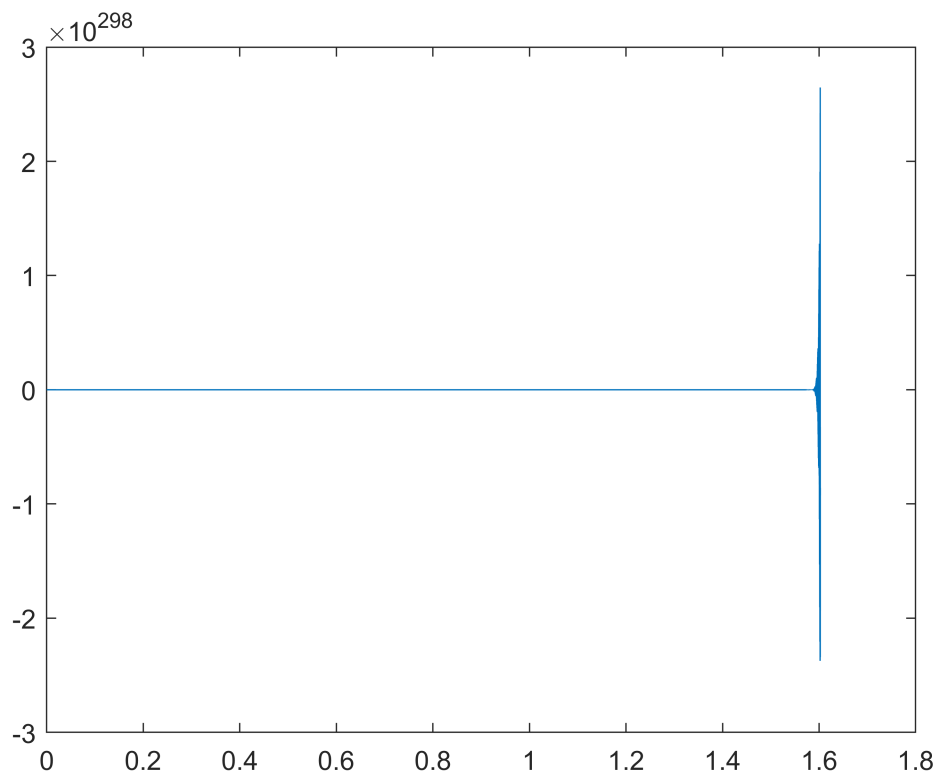

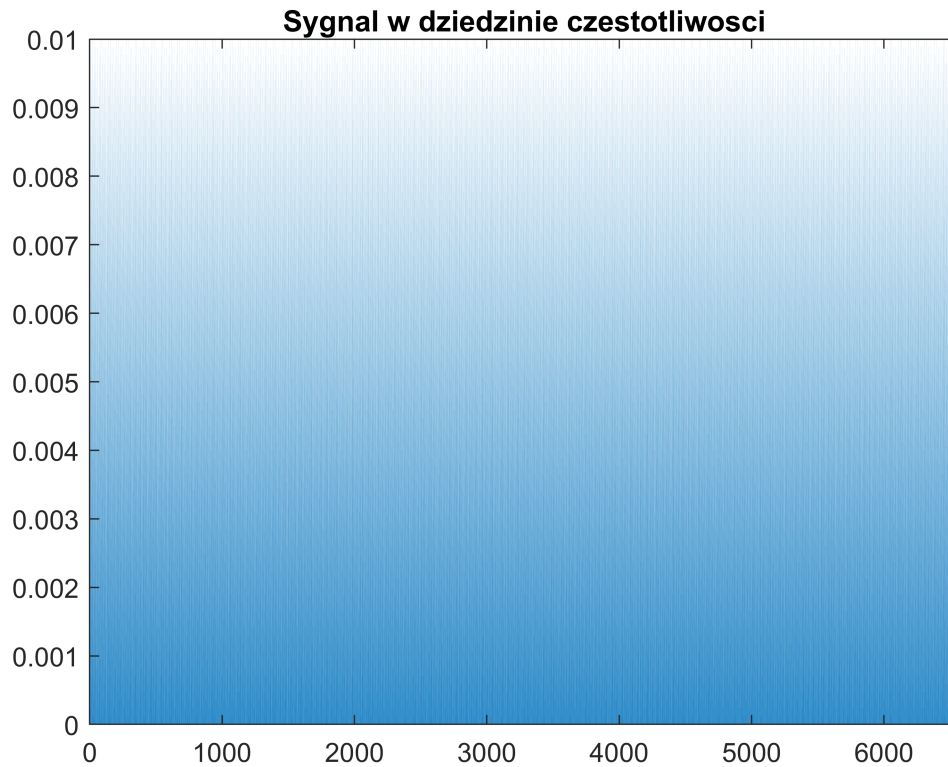
```
b = [0.9 -0.8 1 1];  
a = [-0.9 -0.8 -1];  
fvtool(b,a)  
title('Charakterystyka czestotliwosciowa');
```



```
out = filter(b,a,y);  
plot(t, out);
```



```
xfft=abs(fft(out));  
xfft=xfft/13129;  
x1=1:1:6564;  
bar(x1(1:6564), xfft(1:6564));  
axis([0,6564, 0,0.01]) ;  
title('Sygnal w dziedzinie czestotliwosci');
```

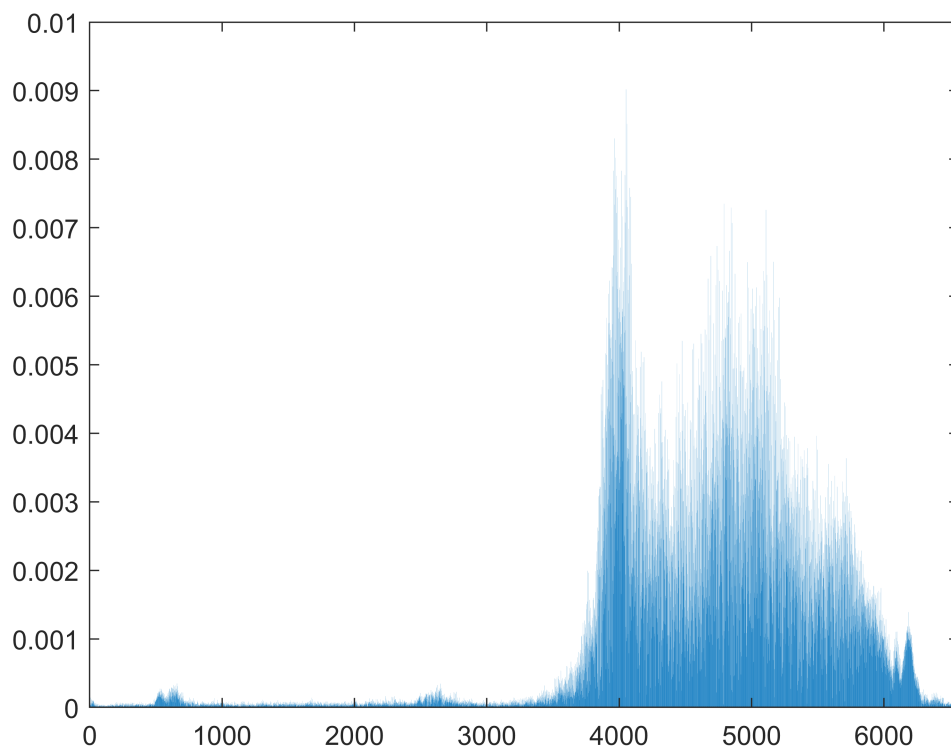

2.10 Przetworzyć sygnał chirp filtrem IIR, Butterwortha. Użyć funkcji buttord i butter. z parametrami

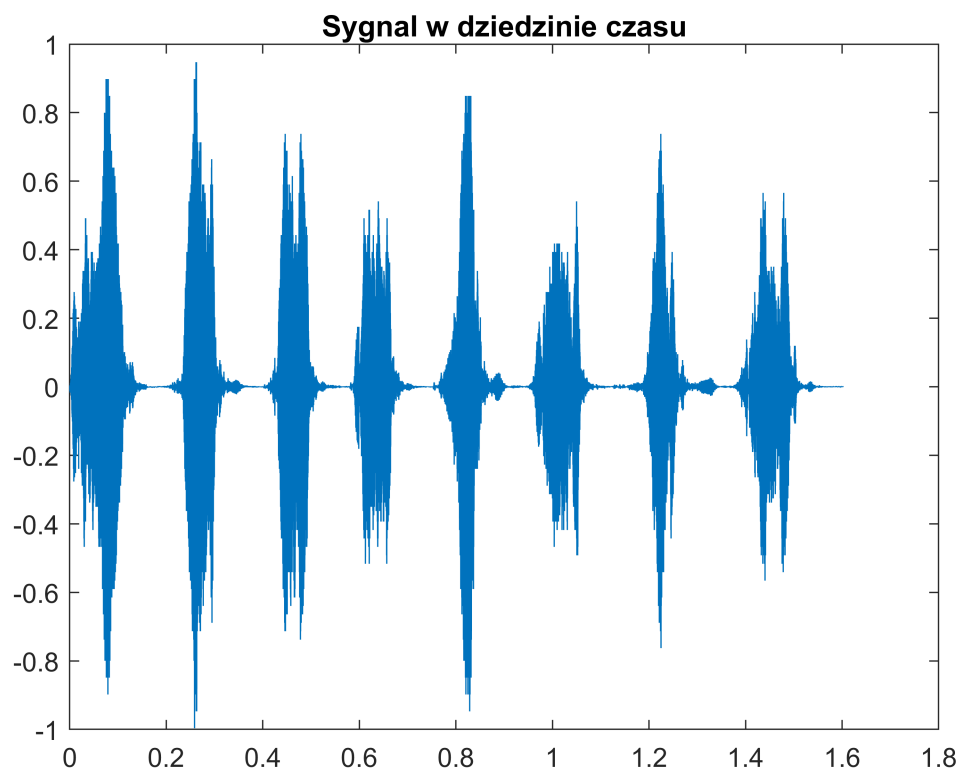
```
[n,Wn] = buttord([2000 3000]/5000, [500 4500]/5000, 1, 60)
```

Narysować przebieg częstotliwościowy przetworzonego sygnału. Narysować charakterystykę częstotliwościową filtra.

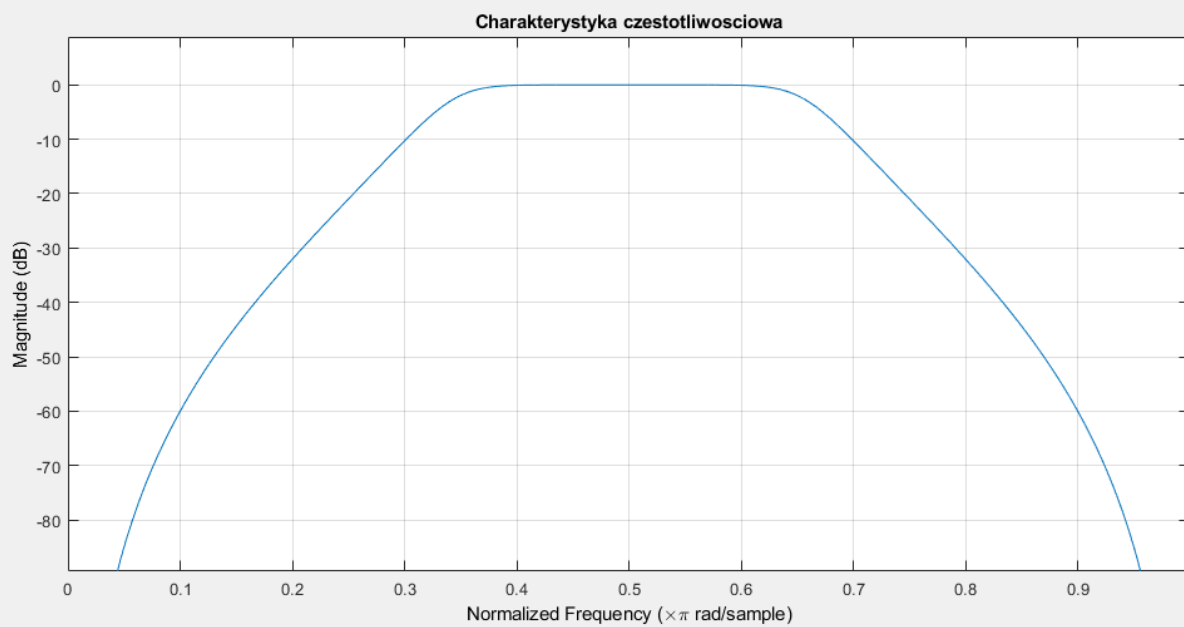
```
load chirp
figure;
t = (0:length(y)-1)/Fs;
xfft=abs(fft(y));
xfft=xfft/13129;
x1=1:1:6564;
bar(x1(1:6564), xfft(1:6564))
axis([0,6564, 0,0.01]);
```


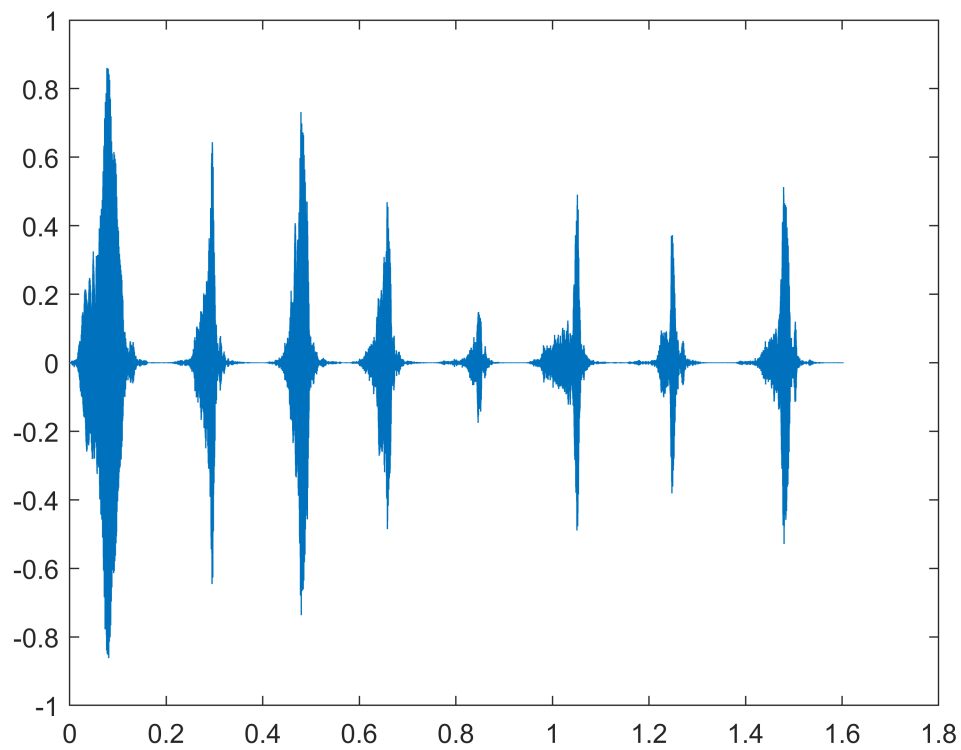
```
plot(t,y)
title('Sygnał w dziedzinie czasu');
```


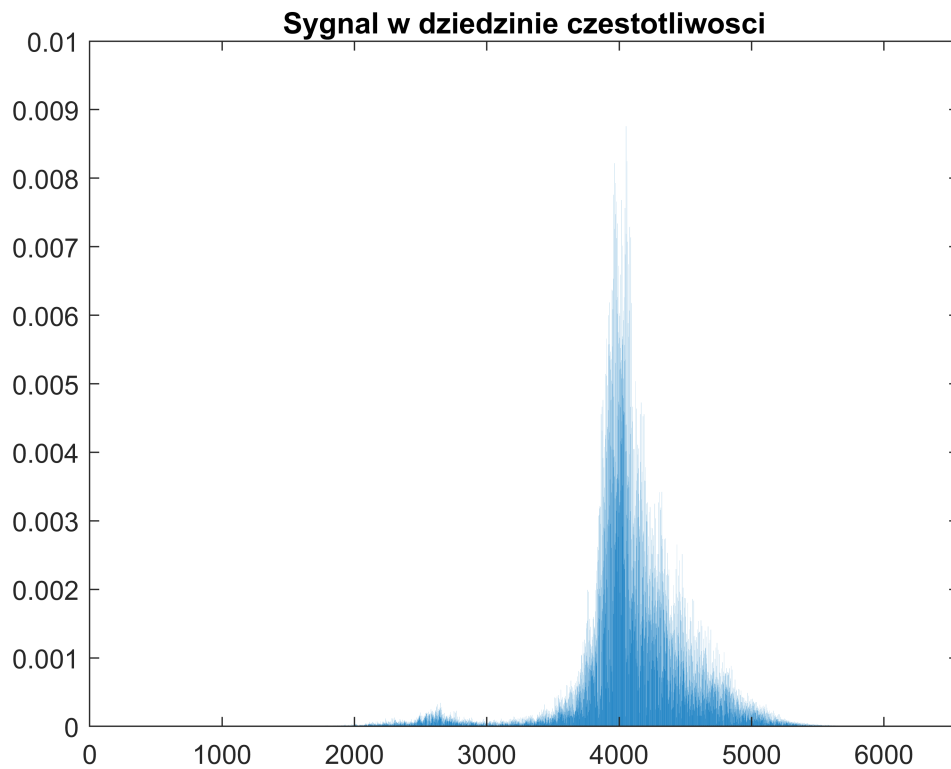
```
[n, Wn] = buttord([2000 3000]/5000, [500 4500]/5000,1,60);  
[b,a] = butter(n,Wn);  
fvtool(b,a)  
title('Charakterystyka czestotliwosciowa');
```



```
out = filter(b,a,y);  
plot(t, out);
```



```
xfft=abs(fft(out));  
xfft=xfft/13129;  
x1=1:1:6564;  
bar(x1(1:6564), xfft(1:6564));  
axis([0,6564, 0,0.01]) ;  
title('Sygnal w dziedzinie czestotliwosci');
```

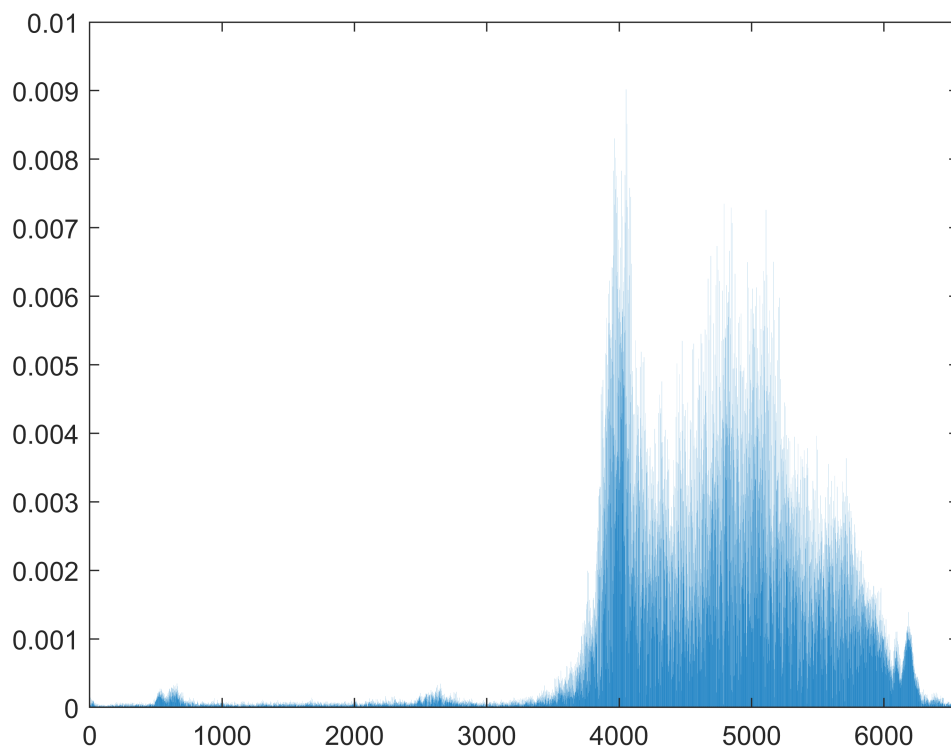

2.11 Przetworzyć sygnał chirp filtrem IIR, Butterwortha. Użyć funkcji `butter` i `filter` z parametrami

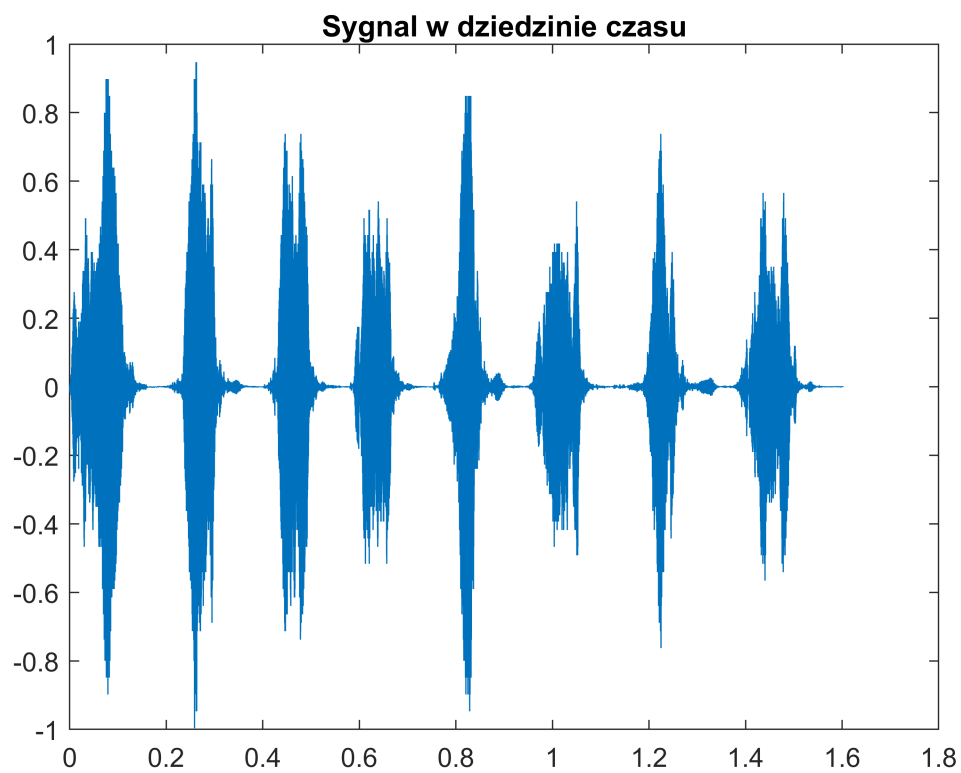
```
[n,Wn] = butter([2000 3000]/5000, [1800 3200]/5000, 1, 60)
```

Narysować przebieg częstotliwościowy przetworzonego sygnału. Narysować charakterystykę częstotliwościową filtra.

```
load chirp
figure;
t = (0:length(y)-1)/Fs;
xfft=abs(fft(y));
xfft=xfft/13129;
x1=1:1:6564;
bar(x1(1:6564), xfft(1:6564))
axis([0,6564, 0,0.01]);
```

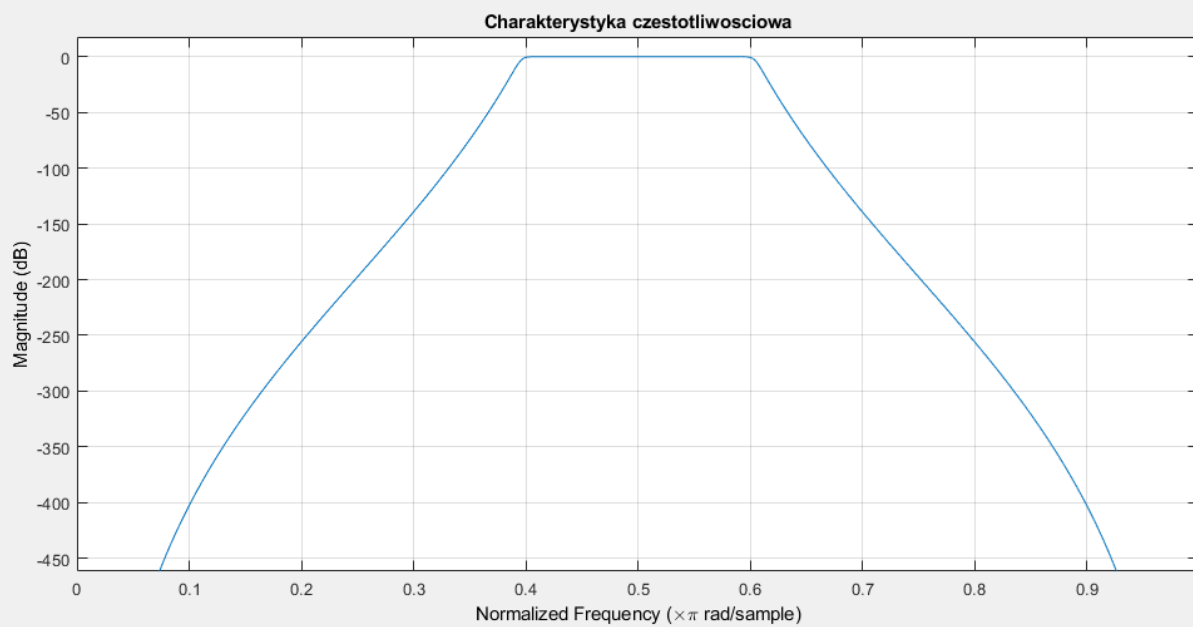


```
plot(t,y)
title('Sygnał w dziedzinie czasu');
```

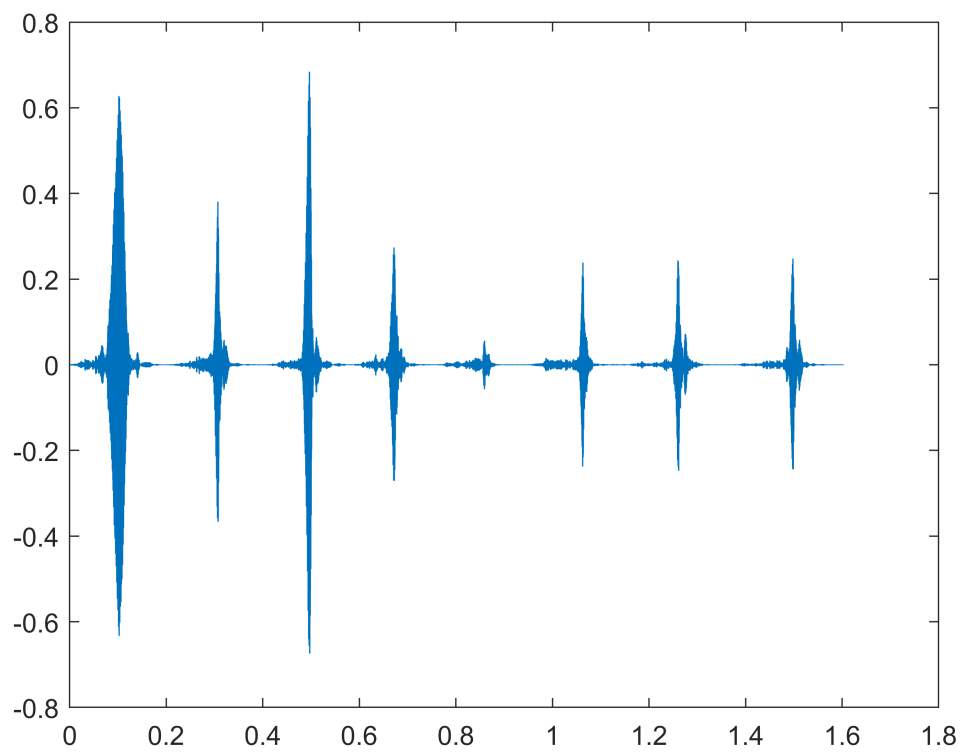

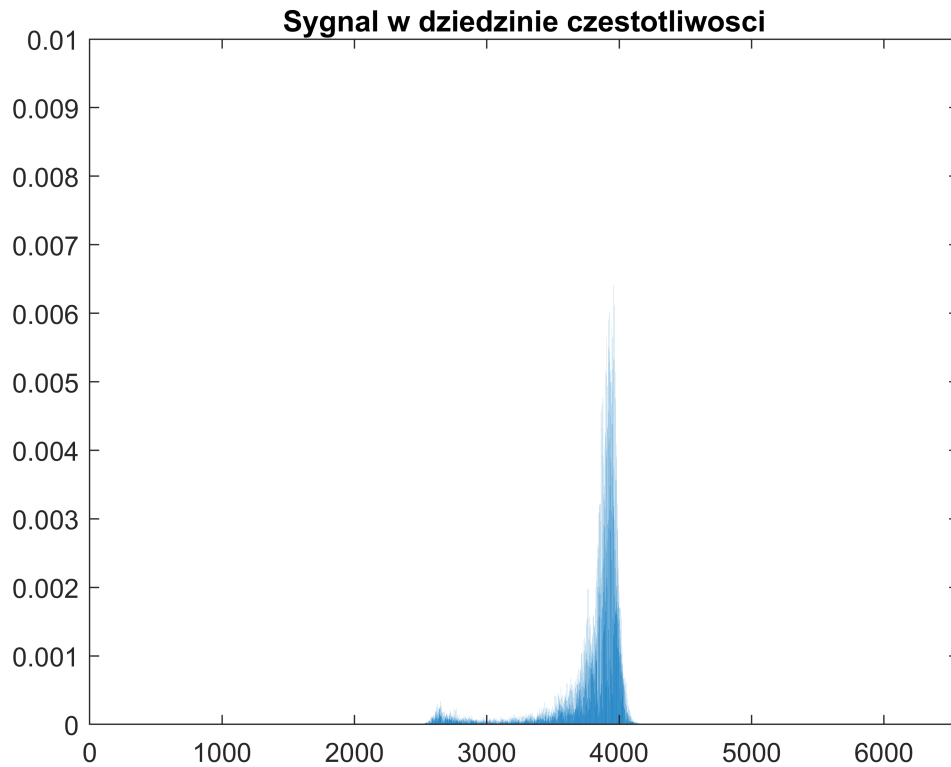
```
[n, Wn] = buttord([2000 3000]/5000, [1800 3200]/5000,1,60);  
[b,a] = butter(n,Wn);  
fvtool(b,a)  
title('Charakterystyka czestotliwosciowa');
```



```
out = filter(b,a,y);  
plot(t, out);
```



```
xfft=abs(fft(out));  
xfft=xfft/13129;  
x1=1:1:6564;  
bar(x1(1:6564), xfft(1:6564));  
axis([0,6564, 0,0.01]) ;  
title('Sygnal w dziedzinie czestotliwosci');
```

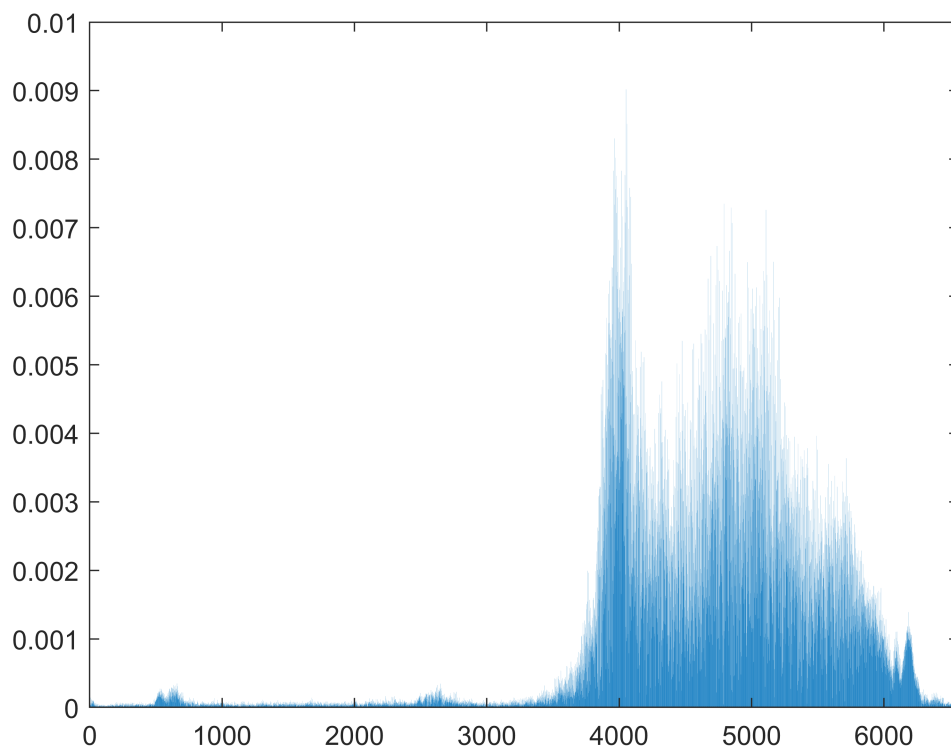

2.12 Przetworzyć sygnał chirp filtrem IIR, Butterwortha. Użyć funkcji `ellipord` i `ellip` z parametrami

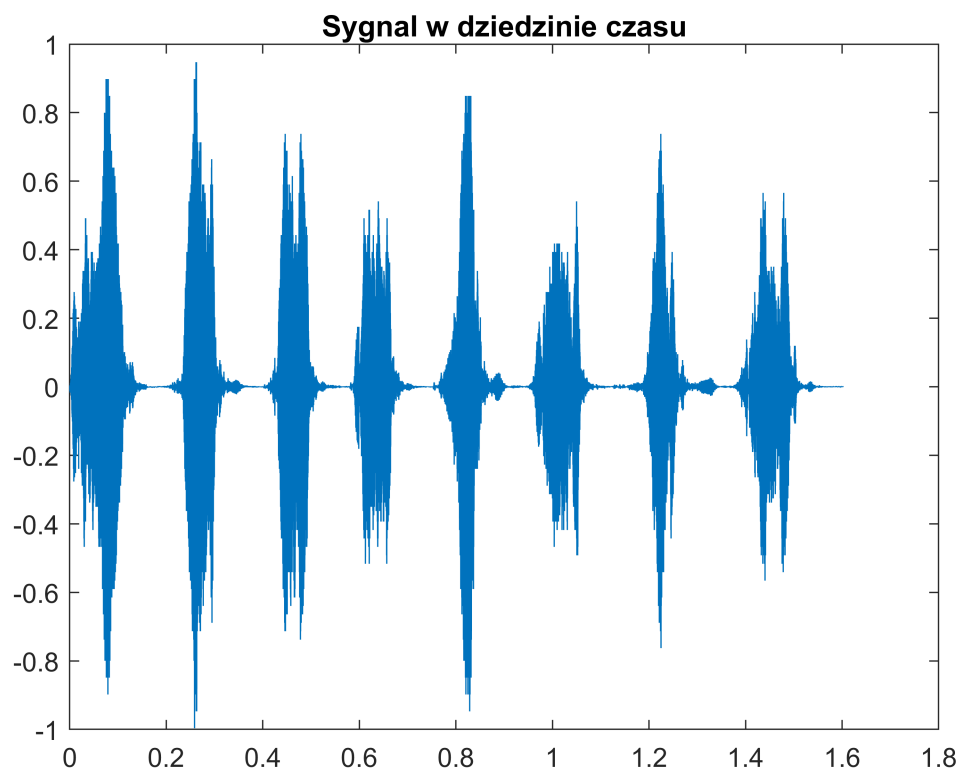
```
[n,Wn] = ellipord([2200 2700]/5000,[2000 2900]/5000,1,60)
```

Narysować przebieg częstotliwościowy przetworzonego sygnału. Narysować charakterystykę częstotliwościową filtra.

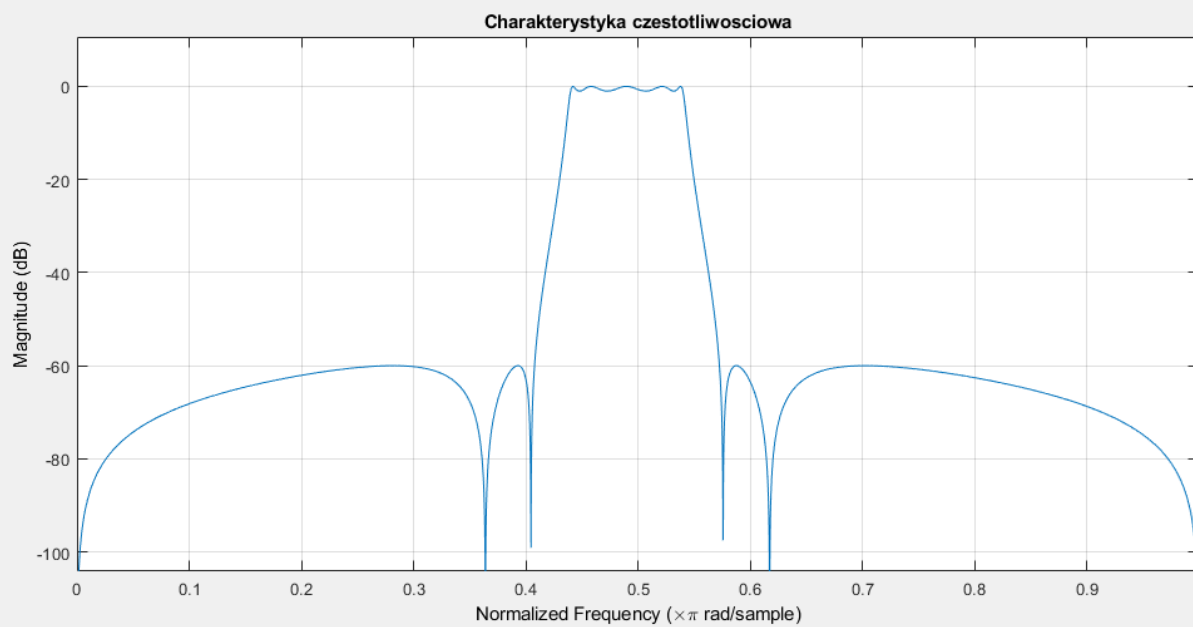
```
load chirp
figure;
t = (0:length(y)-1)/Fs;
xfft=abs(fft(y));
xfft=xfft/13129;
x1=1:1:6564;
bar(x1(1:6564), xfft(1:6564))
axis([0,6564, 0,0.01]);
```


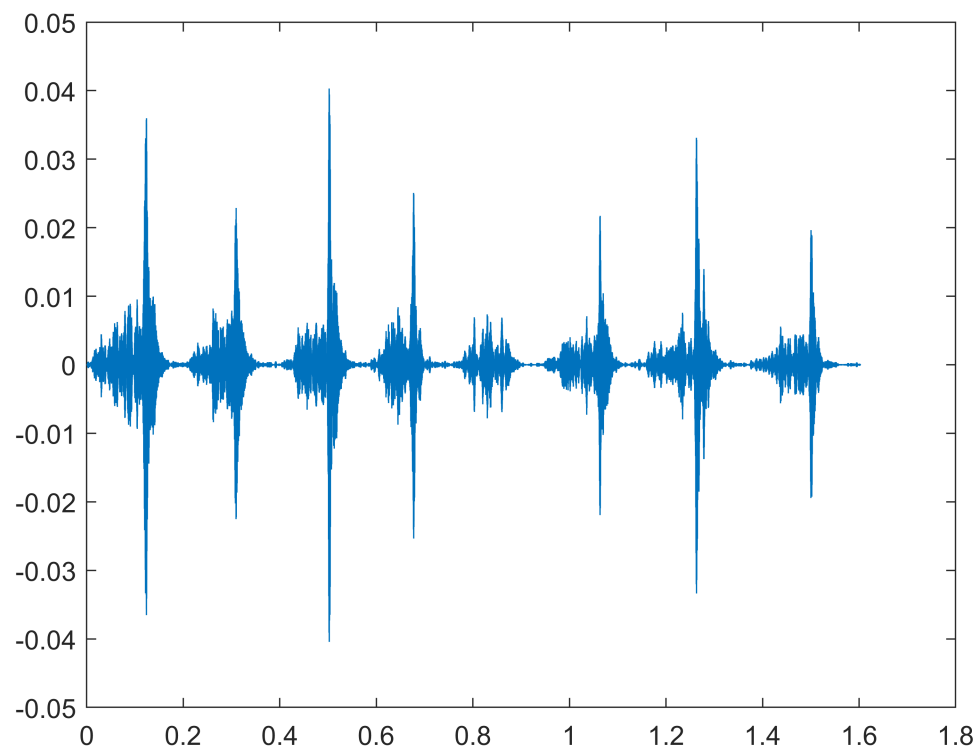
```
plot(t,y)
title('Sygnał w dziedzinie czasu');
```


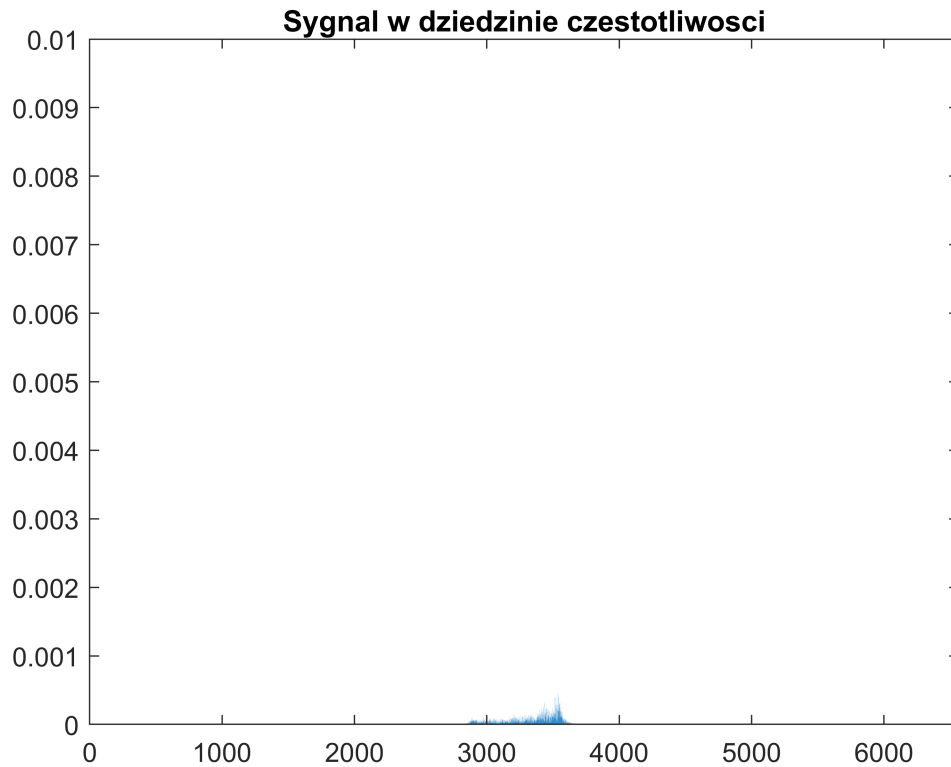
```
[n, Wn] = ellipord([2200 2700]/5000, [2000 2900]/5000,1,60);
[b,a] = ellip(n, 1, 60, Wn);
fvtool(b,a)
title('Charakterystyka czestotliwosciowa');
```



```
out = filter(b,a,y);
plot(t, out);
```



```
xfft=abs(fft(out));  
xfft=xfft/13129;  
x1=1:1:6564;  
bar(x1(1:6564), xfft(1:6564));  
axis([0,6564, 0,0.01]) ;  
title('Sygnal w dziedzinie czestotliwosci');
```

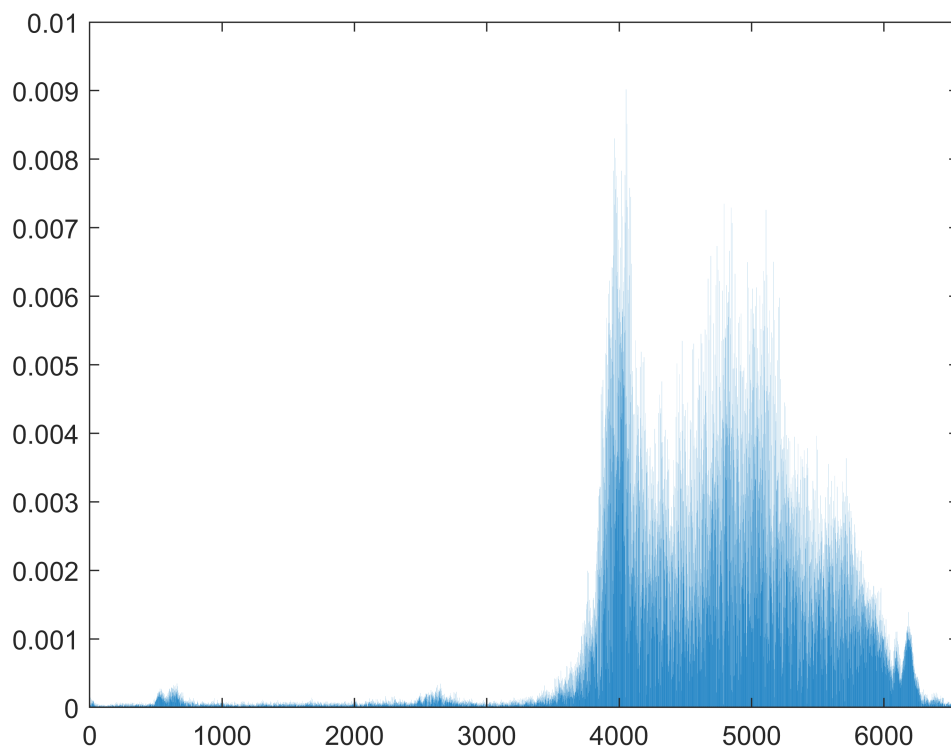

2.13 Przetworzyć sygnał chirp filtrem IIR, eliptycznym. Użyć funkcji `ellipord` i `ellip` z parametrami

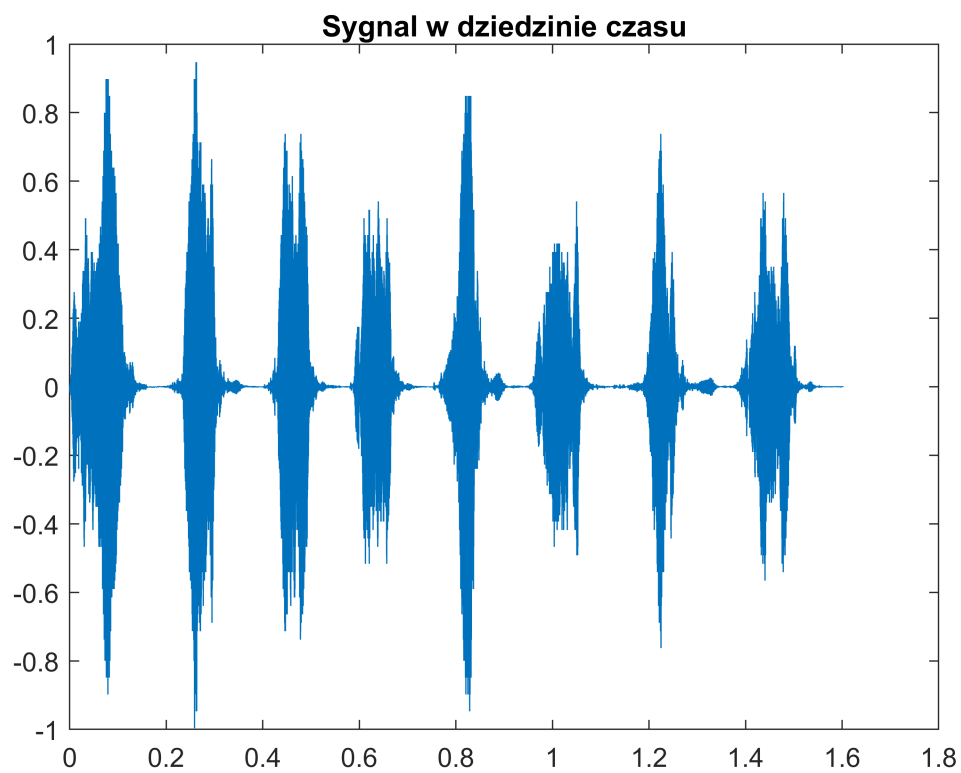
```
[n,Wn] = ellipord([1000 4000]/5000,[900 4100]/5000,1,60)
```

Narysować przebieg częstotliwościowy przetworzonego sygnału. Narysować charakterystykę częstotliwościową filtra.

```
load chirp
figure;
t = (0:length(y)-1)/Fs;
xfft=abs(fft(y));
xfft=xfft/13129;
x1=1:1:6564;
bar(x1(1:6564), xfft(1:6564))
axis([0,6564, 0,0.01]);
```

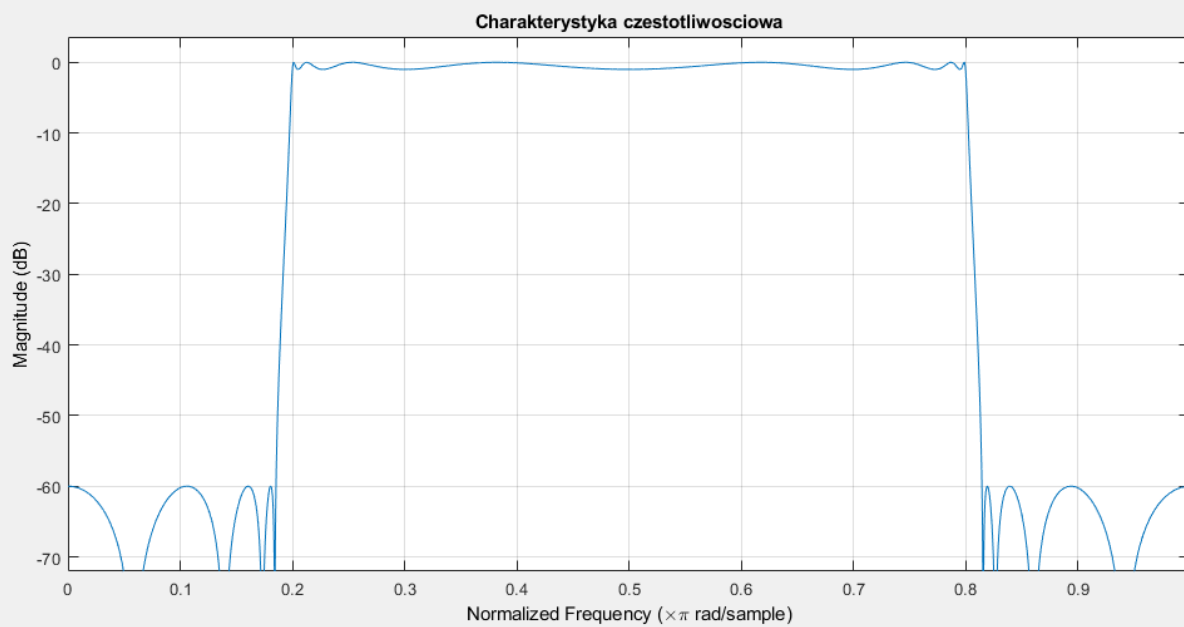


```
plot(t,y)  
title('Sygnał w dziedzinie czasu');
```

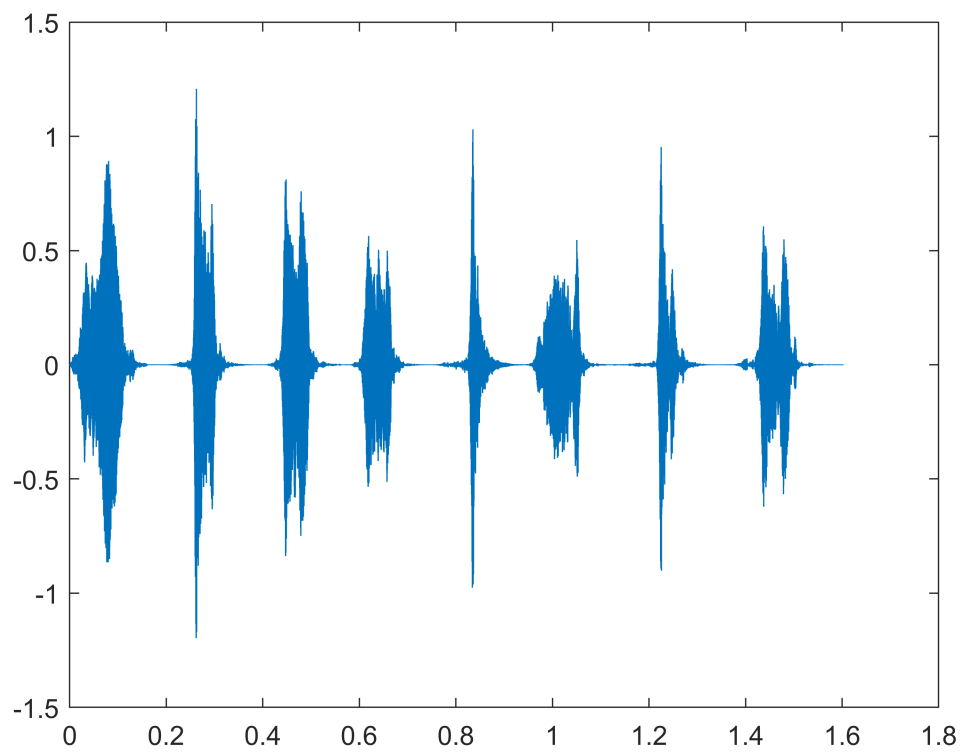

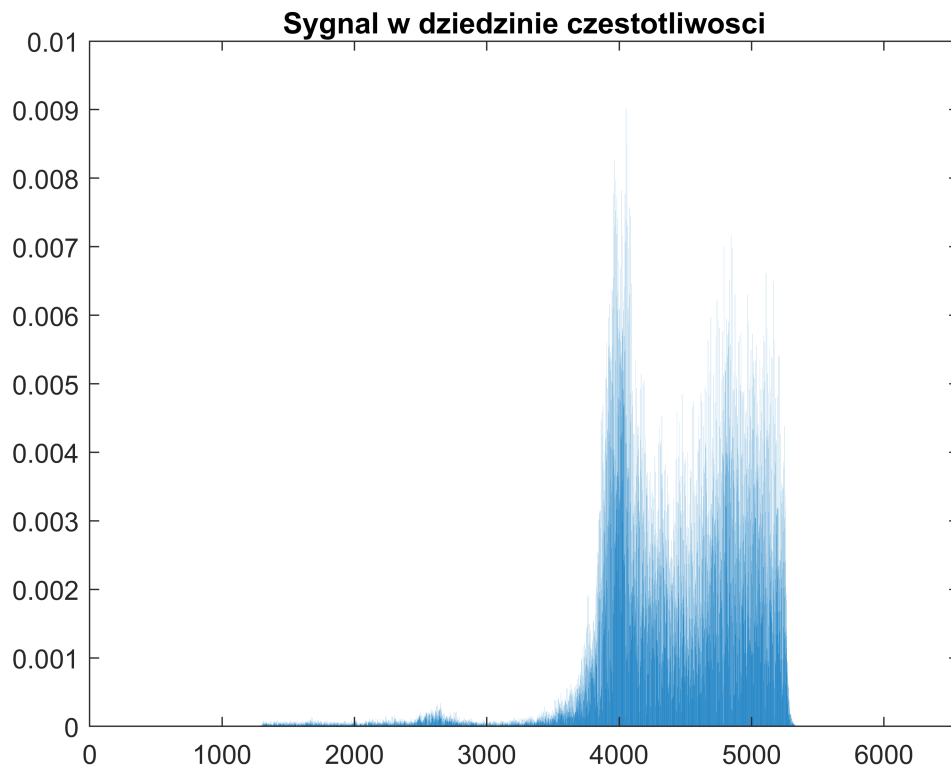
```
[n, Wn] = ellipord([1000 4000]/5000, [900 4100]/5000,1,60);
[b,a] = ellip(n, 1, 60, Wn);
fvtool(b,a)
title('Charakterystyka czestotliwosciowa');
```



```
out = filter(b,a,y);
plot(t, out);
```


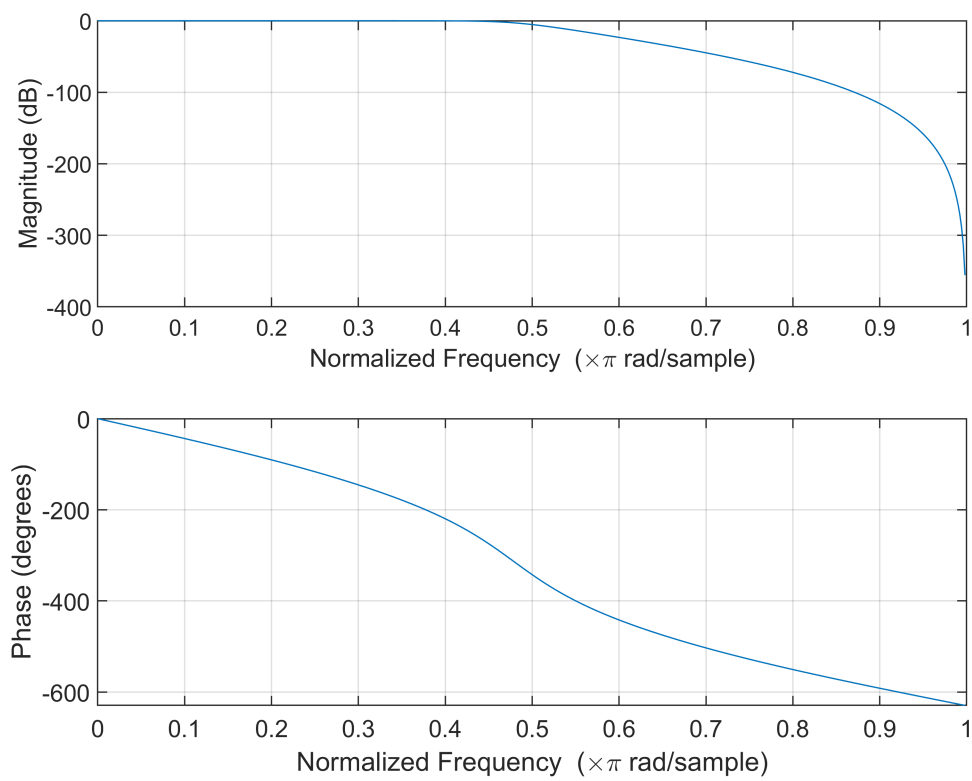
```
xfft=abs(fft(out));  
xfft=xfft/13129;  
x1=1:1:6564;  
bar(x1(1:6564), xfft(1:6564));  
axis([0,6564, 0,0.01]) ;  
title('Sygnal w dziedzinie czestotliwosci');
```


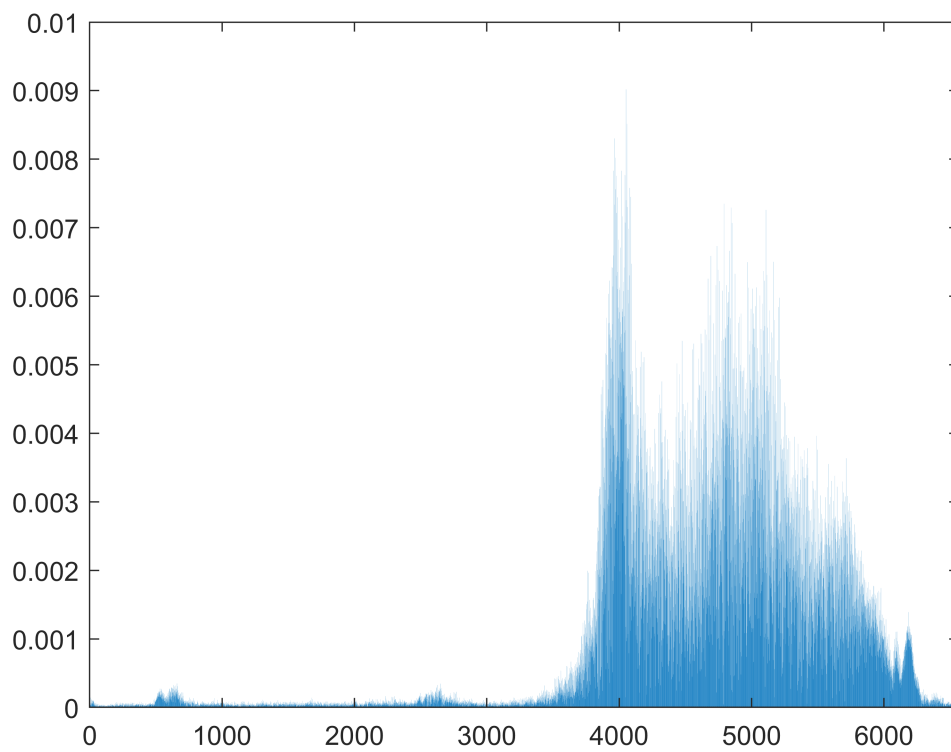
2.14 Zapoznać się z funkcją `sosfilt()`, filtrowanie drugiego rzędu.

Przefiltrować sygnał chirp filtrem dolnoprzepustowym Butterwortha z zastosowaniem funkcji `butter()`, `sosfilt()`.

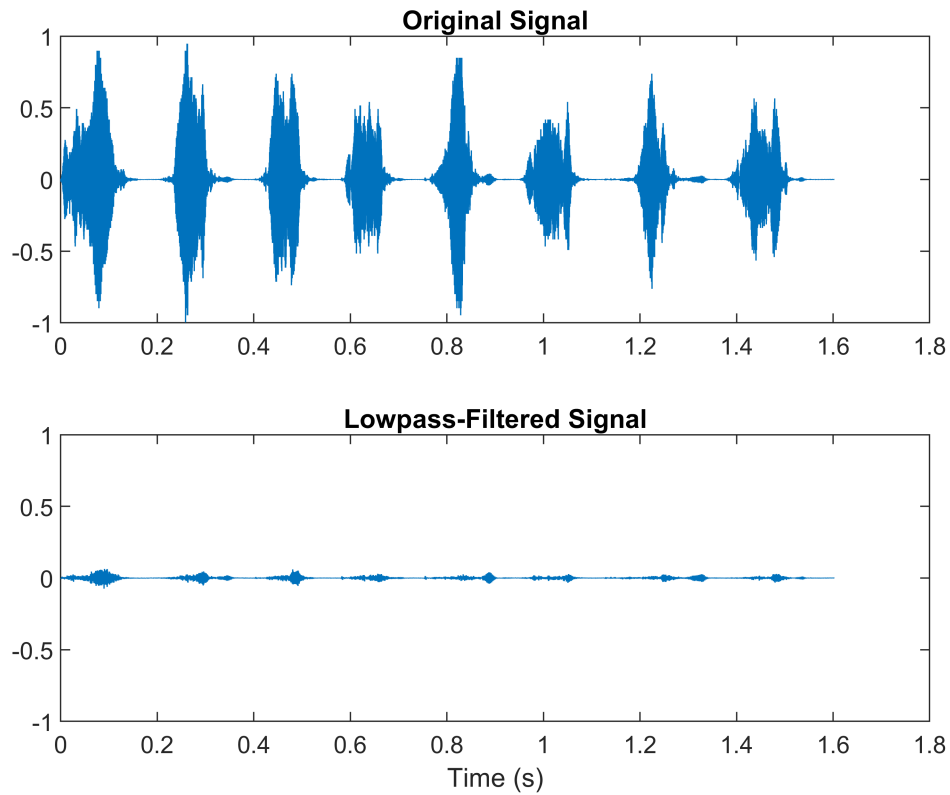
```
load chirp
[zhi,phi,khi] = butter(7,0.48,'low');
soslo = zp2sos(zhi,phi,khi);
freqz(soslo)
```



```
figure;
t = (0:length(y)-1)/Fs;
xfft=abs(fft(y));
xfft=xfft/13129;
x1=1:1:6564;
bar(x1(1:6564), xfft(1:6564))
axis([0,6564, 0,0.01]);
```

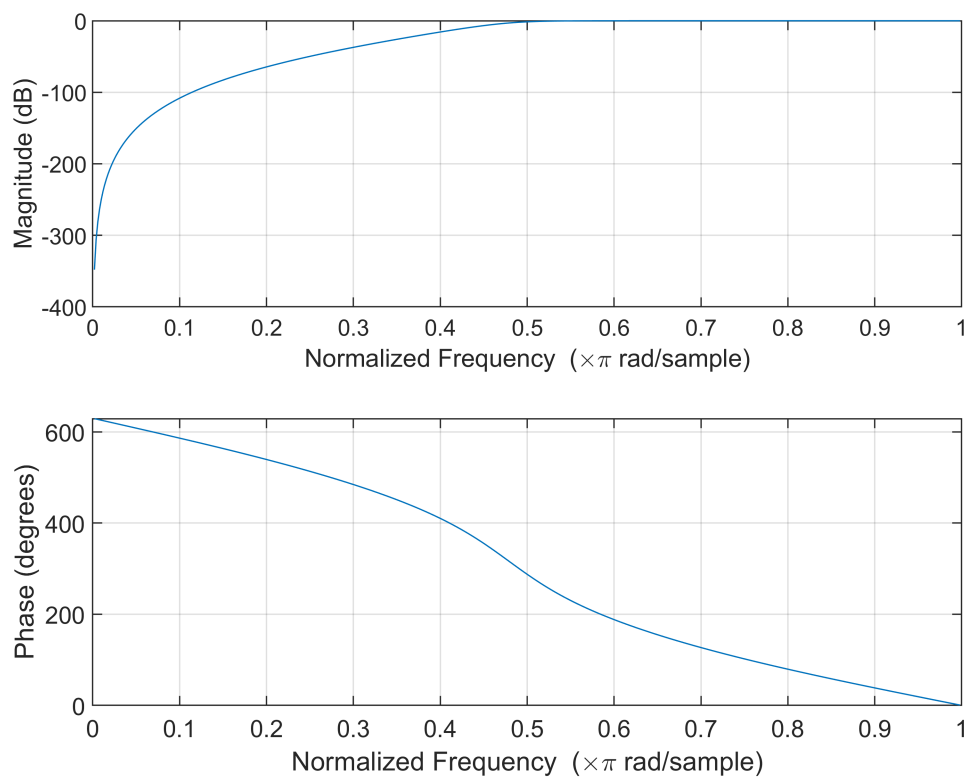


```
outlo = sosfilt(soslo,y);  
subplot(2,1,1)  
plot(t,y)  
title('Original Signal')  
ys = ylim;  
  
subplot(2,1,2)  
plot(t,outlo)  
title('Lowpass-Filtered Signal')  
xlabel('Time (s)')  
ylim(ys)
```

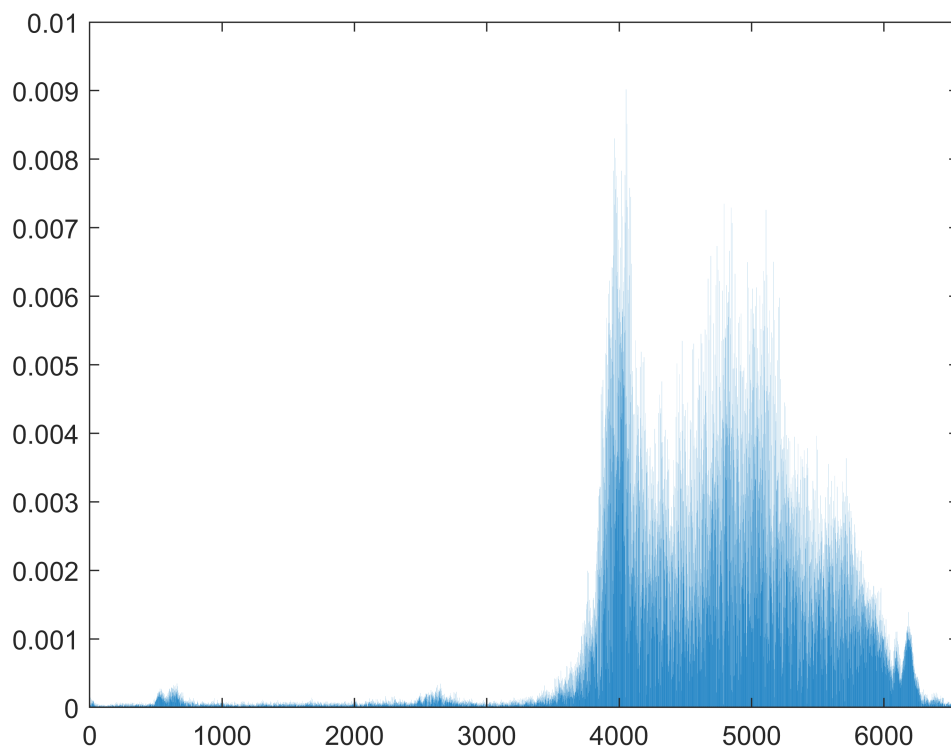

2.15 Zapoznać się z funkcją `sosfilt()`. Filtrowanie drugiego rzędu. Przetworzyć sygnał chirp filtrem górnoprzepustowym Butterwortha z zastosowaniem funkcji `butter()`, `sosfilt()`. Narysować przebieg częstotliwościowy przetworzonego sygnału. Narysować charakterystykę częstotliwościową filtru.

```
load chirp
[zhi,phi,khi] = butter(7,0.48,'high');
soshi = zp2sos(zhi,phi,khi);
freqz(soshi)
```

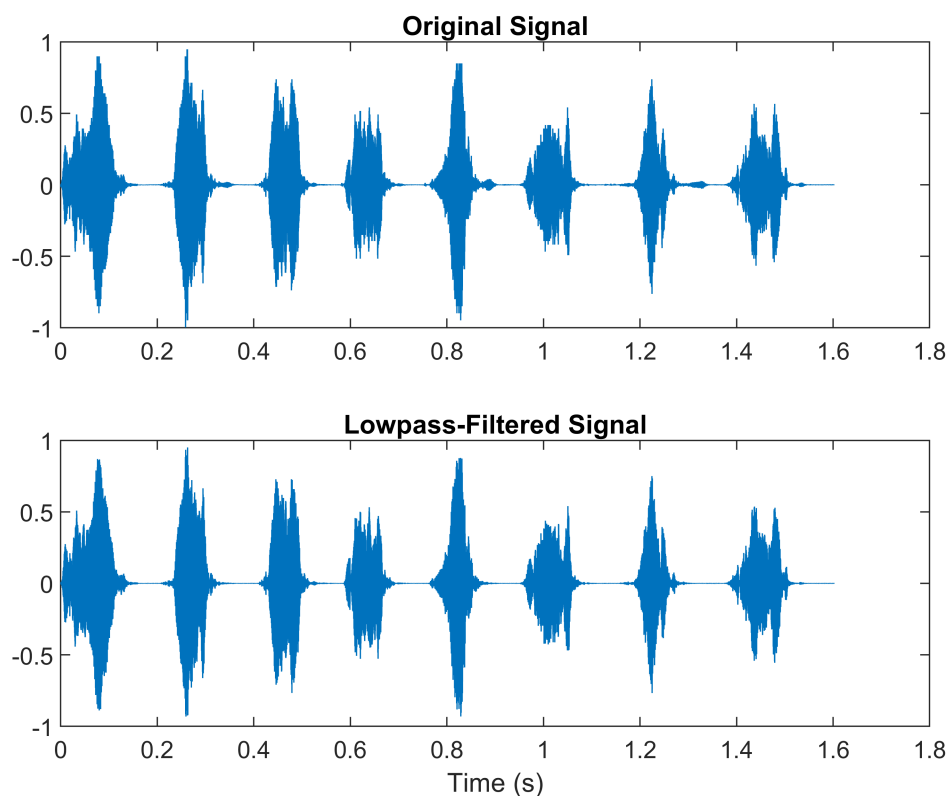


```
figure;
t = (0:length(y)-1)/Fs;
xfft=abs(fft(y));
xfft=xfft/13129;
x1=1:1:6564;
bar(x1(1:6564), xfft(1:6564))
axis([0,6564, 0,0.01]);
```



```
outhi = sosfilt(soshi,y);  
subplot(2,1,1)  
plot(t,y)  
title('Original Signal')  
ys = ylim;  
  
subplot(2,1,2)  
plot(t,outhi)  
title('Lowpass-Filtered Signal')  
xlabel('Time (s)')  
ylim(ys)
```


3. Pytania

3.1 Informacje na temat w jaki sposób projektujemy filtry IIR.

Filtry IIR są trudniejsze w projektowaniu od filtrów FIR. Obecnie do projektowania filtru używa się komputera i odpowiedniego oprogramowania (np. Matlab).

3.2 Różnice między filtrami FIR i IIR.

Filtry FIR zapewniają nam stabilność, liniowość fazy, są łatwe w projektowaniu. Są jednak bardziej obciążające obliczeniowo. Natomiast filtry IIR charakteryzują się dużą szybkością działania, kosztem nieliniowości fazy. Muszą być zaprojektowane tak, aby były stabilne. IIR mają też większą stromość charakterystyki częstotliwościowej w paśmie przejściowym.

3.3 Kiedy bardziej wskazane jest użycie filtru FIR a kiedy filtru IIR?

Filtry IIR sprawdzają się tam, gdzie zależy nam na szybkości działania - są szybsze od filtrów FIR. Jeśli potrzebujemy filtru o dokładnie liniowej fazie - jedynym wyborem są filtry FIR.

3.4 Czy są jakieś różnice w budowie filtrów FIR i IIR.

Filtry FIR nie posiadają sprzężenia zwrotnego i korzystają tylko z próbek przeszłych sygnału wejściowego. Filtry IIR korzystają także z przeszłych próbek sygnału wyjściowego - posiadają sprzężenie zwrotne.